
Protokoll

Regionstyrelsen

22 maj 2025

Regionstyrelsens protokoll

Plats och tid	Bornholm, Rådhuset Visborg, 22 maj 2025, klockan 09.00–11.40
Beslutande	Andreas Unger (M), 1:e vice ordförande Johan Malmros (C), 2:e vice ordförande Thomas Karlström (S) Oscar Lindster (S) Jenny Larsson (S) Håkan Ericsson (S), tjug ersättare Lena Broén (S), tjug ersättare Sara Vilhelmsson (M) Mariette Nicander (M) Eva Ahlin (C) Bibbi Olsson (C), tjug ersättare Anna Hrdlicka (L), tjug ersättare Jörgen Benzler (V), tjug ersättare Maya Arfvidson (MP) Lars Engelbrektsson (SD)
Ersättare	Inger Axell (S) Mårten Silvén (M) Rolf Öström (M) Micke Seid (MP)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Malin Östre, stadssekreterare, RSF Petra Jonsson, pressekreterare, RSF Ulrika Jansson, ekonomidirektör, RSF, § 204-209 Charlotte Fahlen, ekonomichef, RSF, § 204 Annelie Thomsson, enhetschef, § 204-205 Lotta Israelsson, HR-direktör, RSF, § 211 Linda Ehrlin Sjöberg, strateg/samordnare, RSF, § 211 Jenny Iversjö, avdelningschef, SBF, § 213 Anna Rieem, projektchef, SBF, § 213 Maja-Malin Ekelöf, strateg, RSF, § 217 Stefan Persson, regional utvecklingsdirektör, RSF, § 217, 228, 233 Sofia Nordström, föreningskonsulent, RSF, § 225 Anna Stolarska, enhetschef, RSF, § 228, 233 Roland Engkvist, strateg, RSF, § 228, 233 Anna Malm, kanslichef, RSF, § 213, 217, 228, 233, 247, 249-250, 225, 251-256

Datum för justering	4 juni 2025
Paragrafer	§ 204–256, varav § 204, 219, 222–223, 234 och 249–251 justerades omedelbart.
Paragrafer	Ärendena behandlades i följande ordning: § 204-212, 214-216, 218-224, 226-227, 229-232, 234-246, 248, 213, 217, 228, 233, 247, 249-250, 225, 251-256.
Underskrifter	Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer. Sekreterare Malin Östre Ordförande Andreas Unger Justerare Mariette Nicander

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsen
Sammanträdesdag	2025-05-22
Protokollet anslås	2025-06-05
Anslaget tas ned	2025-06-27
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS § 204	Delårsrapport 1 2025 – RSF	7
RS § 205	Riktlinjer för kundfakturerings, kravhantering och inkasso	8
RS § 206	Begäran om borgen, Slite Idrottscenter AB	12
RS § 207	Investeringsuppföljning 2025	14
RS § 208	Taxa. Alkohollagen. Gårdsförsäljning.	16
RS § 209	Förbeställningstid för serviceresor med mera	17
RS § 210	Uppdrag. Översyn kriskommunikationsplan.	19
RS § 211	Åtterrapporering. Uppdrag. Samordning av bemanningsfrågor	21
RS § 212	Omdisponering av exploateringsbudget för år 2025	23
RS § 213	Informationsärende. Status exploateringsprojekt	25
RS § 214	Tillägg till exploateringsavtal	26
RS § 215	Handlingsplan för bostadsförsörjning	30
RS § 216	Regional cykelplan	33
RS § 217	Cykelfrämjande åtgärd väg 148	36
RS § 218	Trafikrådet. Ny instruktion	39
RS § 219	Remiss. Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt.	41
RS § 220	Information. Instruktion för samverkansforum GAIST, Gotland Accelererar I Samverkan för grön Tillväxt	43
RS § 221	Rapport från styrkeområdet Näringslivets energiomställning	45
RS § 222	Remiss. Revidering av länets energi-och klimatstrategi	47
RS § 223	Remissyttrande. Föreskrifter och skötselplan för Bästeträsk nationalpark	48
RS § 224	Remissyttrande. Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning	52
RS § 225	Ungdomsledarpriset 2025	53
RS § 226	Ansökning effektivitetsdelegationen	54
RS § 227	Redovisning av projektverksamheten anslag 1:1 verksamhetsåret 2025	56
RS § 228	Utblick 2.0 - ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	58
RS § 229	G.AILab – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	60
RS § 230	Ö-drifta – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	62
RS § 231	Stärkt hållbar konkurrenskraft – Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	64

RS § 232	Gotland Game Hub – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder	66
RS § 233	OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign	67
RS § 234	Beslut deltagande i internationella möten 2025	69
RS § 235	Information. Rapportering Internationell strategi och EU	72
RS § 236	Uppdrag utvecklat destinationsarbete – delrapport 2	73
RS § 237	Information. RUS-rapport 2025 - Uppföljning av Vårt Gotland 2040	76
RS § 238	Information. Förberedelse inför och återkoppling från politikerforum	77
RS § 239	Justering av taxor och avgifter bibliotek	78
RS § 240	Information. Biblioteksplan 2026-2029	81
RS § 241	Information. Uppföljning stödgivning kultur 2024	82
RS § 242	Information. Rapportering från institutioner kultursamverkansmodellen 2024	84
RS § 243	Medborgarförslag - Förslag på studiebesök för kommunens tjänstemän och beslutsfattare	85
RS § 244	Medborgarförslag - Hedra det unika Gotlandsrusset i form av ett statligt Gotlandsruss	87
RS § 245	Medborgarförslag - Uppstart av en Folkverkstad/Makerspace i Visby (eller på flera orter)	88
RS § 246	Medborgarförslag. Restaurangtorg på Visby lasarett	90
RS § 247	Sammanträdesplan för regionstyrelsen och regionfullmäktige 2026	92
RS § 248	Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen	94
RS § 249	Val. Ersättare i regionstyrelsens arbetsutskott	95
RS § 250	Val. Ersättare i det regionala utvecklingsutskottet	98
RS § 251	Avsägelse och fyllnadsval	101
RS § 252	Anmälan av delegationsbeslut	102
RS § 253	Information. Vissa inkomna handlingar	103
RS § 254	Individerapportering av ej verkställda beslut 2024	104
RS § 255	Övrig fråga. Nämndinitiativ från Centerpartiet	105
RS § 256	Regiondirektörens information	107

RS § 204 Delårsrapport 1 2025 – RSF

Ärendenummer: RS 2025/16

Paragraf föregående instans: AU § 115

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna delårsrapport 1.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

I bifogad handling överlämnas delårsrapport 1 för regionstyrelseförvaltningen inklusive politikerorganisationen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-11

Skickas till

RS 2025/5

RS § 205 Riktlinjer för kundfaktureringskravhantering och inkasso

Ärendenummer: RS 2025/606

Paragraf föregående instans: AU § 116

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionstyrelsen beslutar att införa lagstadgad påminnelseavgift på kundfakturer från 1 oktober 2025.

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att anta reviderade Riktlinjer för kundfaktureringskravhantering och inkasso att gälla från 1 oktober 2025.

Reservation

Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Region Gotland ställer årligen ut cirka 270 000 kundfakturer. Av dessa betalas cirka 9 % för sent. Det innebär att regionen idag skickar ut cirka 24 000 påminnelser och 11 000 inkassokrav.

Nuvarande rutiner innebär att kunder kan betala sina fakturer upp till 28 dagar för sent utan några konsekvenser. För sent inkomna betalningar är förenade med kostnader som får bäras av hela skattekollektivet istället för de kunder som förorsakar kostnaderna.

För att kunna arbeta preventivt och öka andelen kunder som betalar sina fakturer i tid föreslås att påminnelseavgift införs. Införande av påminnelseavgift kräver en ändring i gällande riktlinjer för kundfaktureringskravhantering och inkasso. (RS § 260, 2022-09-28)

Regionstyrelseförvaltningen föreslår följande ändring i stycke 6.1 Påminnelse:

"Påminnelsefaktura ska skickas till kunden 5-7 dagar efter att en faktura förfallit till betalning. Påminnelsefakturan inkluderar lagstadgad påminnelseavgift samt dröjsmålsränta enligt gällande räntelag och inkassolag."

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att påminnelseavgift införs från 1 oktober 2025 då ett nytt avtal för inkasso- och påminnelsetjänster ingås.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår också att avsnitt 8 Rutiner avseende barnomsorgsavgifter som beskriver möjligheterna till uppsägning av barnomsorgsplats i händelse av obetalda barnomsorgsavgifter tas bort i sin helhet ur riktlinjerna för kundfaktureringskravhantering och inkasso.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att införande av påminnelseavgift kommer att ge en effektivare kravhantering och lägre administrativa kostnader. Bedömningen är att införande av påminnelseavgift kommer att öka betalningsviljan så att fler kunder betalar inom förfallotid och därmed blir skuldfria tidigare.

Införandet av påminnelseavgift syftar framförallt till att komma åt problemet med kunder som slarvar med sina betalningar eller utnyttjar generösa regler för kravhantering. För kunder med permanenta betalningssvårigheter finns alltid möjlighet att få anstånd med betalningar utan att drabbas av extra avgifter.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att påminnelseavgift införs från 1 oktober 2025 då ett nytt avtal för inkasso- och påminnelsetjänster ingås.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer också att det är tillräckligt att barnomsorgsavgifter endast omfattas av ordinarie kravrutiner i de regionövergripande riktlinjerna för fakturering, kravhantering och inkasso. Möjligheten till uppsägning av barnomsorgsplats finns dock kvar och regleras i inskrivnings- och avgiftsregler för förskola och fritidshem beslutade av barn- och utbildningsnämnden.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Förslaget är i enlighet med gällande lag. (Lag 1981:739 om ersättning för inkassokostnader m.m.)

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att påminnelseavgift kommer att ge in intäkt till regionen på cirka 500 000 kronor.

3. Barnperspektiv

Påminnelseavgift gäller för vuxna.

4. Jämställdhetsperspektiv

Inte aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Inte aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att färre påminnelser ger minskade brevutskick.

Ärendets behandling under mötet

Jörgen Benzler (V) yrkar avslag till förslaget om att införa påminnelseavgift. I detta instämmer Maya Arfvidson (MP) och Lars Engelbrektsson (SD).

Jörgen Benzler (V) yrkar att regiondirektören får i uppdrag att utreda effekterna för gotlänningar med olika typer av betalningssvårigheter av att införa påminnelseavgift i samverkan med socialförvaltningen. I detta instämmer Maya Arfvidson (MP) och Lars Engelbrektsson (SD).

Oscar Lindster (S) yrkar avslag till Jörgen Benzlers (V) yrkanden. I detta instämmer Anna Hrdlicka (L).

Oscar Lindster (S) tillstyrker regionstyrelseförvaltningens förslag. I detta instämmer Anna Hrdlicka (L).

Lars Engelbrektsson (SD) yrkar att ärendet återremitteras för att utredas ytterligare.

Oscar Lindster (S) yrkar avslag till Lars Engelbrektssons (SD) yrkande om återremiss. I detta instämmer Anna Hrdlicka (L), Johan Malmros (C) och Andreas Unger (M).

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande ställer proposition på Jörgen Benzlers (V) yrkanden och finner att de avslås.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Lars Engelbrektsson (SD) reserverar sig mot regionstyrelsens beslut till förmån för eget yrkande med följande reservationstext:

Regionstyrelsen har beslutat att införa påminnelseavgift utan att först genomföra en ordentlig social konsekvensanalys. Sverigedemokraterna yrkade att riktlinjerna skulle kompletteras med åtgärder för att säkerställa att personer i kognitivt, digitalt eller ekonomiskt utanförskap inte hamnar i ytterligare skuld. Då vårt yrkande avslogs reserverar vi oss mot beslutet. En påminnelseavgift är i grunden ett rimligt verktyg för att få fler att betala i tid, men det måste införas med omsorg om de som har svårigheter att hantera myndighetskontakter eller digitala flöden. I nuvarande förslag saknas tillräckliga skyddsmekanismer för dessa grupper, vilket riskerar att slå oproportionerligt hårt mot redan utsatta gotlänningar. Därför väljer vi att reservera oss mot beslutet.

Beslutsunderlag

Förslag till Riktlinjer för kundfakturerings, kravhantering och inkasso
2025-05-14

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-14

Skickas till

Regionstyrelseförvaltningen avdelning ekonomi
Tekniska nämnden
Hälso- och sjukvårdsnämnden

RS § 206

Begäran om borgen, Slite Idrottscenter AB

Ärendenummer: RS 2025/134

Paragraf föregående instans: AU § 117

Regionstyrelsens beslut

- Begäran om kommunal borgen avslås.

Sammanfattning

Slite Idrottscenter AB har lämnat in en begäran om kommunal borgen, daterad 2025-01-13. Slite Idrottscenter AB är ett dotterbolag till IK Graip. Bolaget ansvarar för driften av bland annat IK Graip ishall.

Bolaget skriver i sin framställning att avsikten är att ta över ägandet av IK Graips anläggningar och i samband med detta ta över IK Graips skulder till bank.

Bolaget framför att Region Gotland ska upphandla tider i ishallen och på konstgräset och för att kunna möta kraven i upphandlingen krävs att investeringar görs. För att kunna finansiera ett övertagande av IK Graips anläggningar och genomföra nödvändiga investeringar anger bolaget att det kommer att behöva låna cirka 5 miljoner kronor och som säkerhet för banklånet vill bolaget få en kommunal borgen.

I samband med upphandling ska likabehandlingsprincipen tillämpas. Att gå i borgen för en anbudsgivares lån skulle innebära en direkt ekonomisk fördel för just den anbudsgivaren och skulle strida mot likabehandlingsprincipen.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att begäran om kommunal borgen ska avslås dels för att det strider mot likabehandlingsprincipen vid upphandling dels för att Region Gotlands huvudprincip är att kommunal borgen ges till helägda dotterbolag i enlighet med regionens finanspolicy.

Bedömning

En kommunal borgen anses i kreditsammanhang som en mycket bra säkerhet för ett lån och ger låntagaren väsentligt lägre räntekostnader. I samband med upphandling ska likabehandlingsprincipen tillämpas. Att gå i borgen för en anbudsgivares lån skulle innebära en direkt ekonomisk fördel för just den anbudsgivaren och skulle strida mot likabehandlingsprincipen.

Region Gotland har som huvudprincip att endast bevilja kommunal borgen för helägda dotterbolag i enlighet med regionens finanspolicy.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att kommunal borgen till en potentiell anbudsgivare i samband med upphandling strider mot likabehandlingsprincipen.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förslaget till beslut följer Region Gotlands finanspolicy.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuellt.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Skrivelse från Slite Idrottscenter AB daterad 2025-01-13
Finanspolicy Region Gotland
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-07

Skickas till

Slite Idrottscenter AB.

RS § 207 Investeringsuppföljning 2025

Ärendenummer: RS 2025/346

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

För att underlätta för regionstyrelsen i sin uppsikt över förvaltningar och bolag inom Region Gotland, ska regionstyrelsen vid varje regionstyrelsesammanträde få en rapport som redogör för framdriften av Region Gotlands största investeringsprojekt. Projekten följs ur tre olika perspektiv – tid, kvalitet och ekonomi. De tre perspektiven bedöms utifrån färgerna grönt, gult och rött.

Grönt betyder att det inte finns några avvikelser jämfört mot vad som planerats. Gult betyder att det finns mindre avvikelser och rött betyder att det finns stora avvikelser.

Rapporteringen avser de investeringsprojekt som har en totalbudget som överstiger 20 miljoner kronor. Det är tekniska nämnden som för tillfället ansvarar för alla projekt som har en budget som överstiger 20 miljoner kronor.

Rapporteringen avser status den 14 maj 2025. Tre projekt rapporteras som röda, dvs. att det finns stora avvikelser.

Projektet Fårösunds avloppsreningsverk är rött på grund av nödvändig omprojektering till följd av klimatanpassning som kommer att leda till ökade kostnader och kraftig försening. Kalkylen visar på extremt stora byggkostnader och kalkylen ska granskas av sakkunnig. Leverans av komplett systemhandling sker den 16 maj. Då den beräknade entreprenadkostnaden är för hög tas ett omtag och nya alternativa lösningar ska tas fram.

Projektet nytt kallelsesignalsystem lasarettet är rött då projektets avslut är försenat och prognos för slutförande är oklart. Tidplanen är nu framskjuten till juni 2025 (ursprunglig tidplan var december 2024). Aktuell status är att projektet inte går att avsluta eftersom oklarheter om ägarskapet av kritiska larm fortgår. Det innebär att projektet sköter driften och arbete med förvaltningsplan pågår.

Projektet anslutning flygplatsen är rött eftersom osäkerhet föreligger om etapp 2 ska genomföras. Detta då finansiering om ca 10 mnkr saknas i nuläget för att etapp 2 ska kunna genomföras. Beslut om detta tas i teknisk nämnd 14 maj.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Presentation: Projektstatus 2025-05-14

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-14

RS § 208 Taxa. Alkohollagen. Gårdsförsäljning.

Ärendenummer: RS 2025/980

Paragraf föregående instans: AU § 118

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige antar miljö- och byggnämndens förslag till avgifter enligt alkohollagen för prövning av tillstånd till och tillsyn över gårdsförsäljning.
- Avgifterna gäller från och med den 1 juni 2025.

Sammanfattning

Inom ramen för miljö- och byggnämndens ansvar bereds för närvarande ett förslag om avgifter för tillstånd och tillsyn (MBN 2025/754) med anledning av att riksdagen den 23 april 2025 förväntas anta lagförslag om att tillåta gårdsförsäljning av alkohol (proposition 2024/25:86 och betänkande 2024/25:SOU24). De nya reglerna föreslås i så fall träda i kraft redan den 1 juni 2025.

Av propositionens lagförslag till 5 a kap. 17 § alkohollagen följer att regionen ska få ta ut en avgift för prövningen av ansökan om gårdsförsäljningstillstånd enligt de grunder som beslutas av fullmäktige. Regionen får även ta ut en avgift för tillsyn enligt 9 kap. av den som har tillstånd att bedriva gårdsförsäljning. I propositionen anges på sidan 108 att *”avgifterna ska alltså spegla kommunens faktiska kostnader för tillståndsprövning och tillsyn över gårdsförsäljningen.”*

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen delar miljö- och byggnämndens bedömningar i frågan om att ta ut avgifter för tillståndsprövning och tillsyn över gårdsförsäljning och tillstyrker därmed nämndens förslag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Miljö- och byggnämnden 2025-04-16, § 54

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-08

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-08

Skickas till

Miljö- och byggnämnden

RS § 209 Förbeställningstid för serviceresor med mera

Ärendenummer: RS 2024/2083

Paragraf föregående instans: AU § 119

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige antar tekniska nämndens förslag till ändring av villkoren för sjukresor på sätt som framgår av upprättade förslag till sjukresebestämmelser och taxa för kollektivtrafik inklusive färdtjänst och sjukresor. Ändringarna gäller från och med 1 juli 2025.

Sammanfattning

Tekniska nämnden har i fyra olika ärenden föreslagit förändringar avseende sjukresor.

Tekniska nämnden föreslår en ändring i sjukresebestämmelserna från att en serviceresa (sjukresa) av medicinska skäl ska verkställas inom 1 timme från beställning ändras till att den ska verkställas senast inom 1 timme och 30 minuter. Ändringen medför att samplanering av resor till och från sjukhuset blir enklare. Samtidigt införs sjukreselinjer enligt fastställd tidtabell.

Tekniska nämnden föreslår även en ändring av ersättningsnivån för resor med egen bil gällande sjukresor från 1,85 kronor per kilometer till 2,50 kronor per kilometer, vilken är samma ersättningsnivå som skatteverket använder. Ersättningsnivån har inte justerats på 10 år.

Tekniska nämnden föreslår också en ändring av beloppsgränsen för högstkostnadskort gällande sjukresor från 1 900 kronor till 2 000 kronor med en årlig indexreglering enligt konsumentprisindex (KPI) samt att införa omvägstid för sjukresor. Omvägstid reglerar hur lång maxtid resenären ska sitta i bil under en resa med färdtjänst. För de längre resorna föreslås omvägstiden bli max 1,5 gånger jämfört med en direktresa och för kortare resor räknas direktresetiden x 0,3 + 15 minuter. I nuvarande sjukresebestämmelser finns ingen sådan reglering.

Regionstyrelseförvaltningen anser att förslagen kan tillstyrkas med några förtydliganden och har i samråd med teknikförvaltningen inarbetat ändringsförslagen i berörda styrdokument.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag till ändring i sjukresebestämmelser

Förslag till ändring i taxa för kollektivtrafik inklusive färdtjänst och sjukresor

Tekniska nämnden 2024-06-17, § 131

Tekniska nämnden 2024-09-18, § 169

Tekniska nämnden 2024-09-18, § 170

Tekniska nämnden 2024-09-18, § 171

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-21

Skickas till

RS 2024/2448

RS 2024/2449

RS 2024/2458

RS § 210 Uppdrag. Översyn kriskommunikationsplan.

Ärendenummer: RS 2025/897

Paragraf föregående instans: AU § 122

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

Region Gotland har sedan många år en kriskommunikationsplan, som utvecklats och reviderats vid behov och i samband med händelser som givit nya insikter. En mer omfattande revidering gjordes under 2023 och den nya versionen fastställdes av kommunikationsdirektören 2023-08-31.

Kriskommunikationsplanen är ett stöd i arbetet med kriskommunikation vid en samhällsstörning och innehåller riktlinjer för alla som arbetar operativt med kriskommunikation. Den är i sin nuvarande form en bilaga till LEH-planen (Lagen om extraordinära händelser).

Utifrån att omvärldsläget ständigt förändras och nya samhällsstörningar uppstår, behöver det pågå ett kontinuerligt arbete med att se över planen så att den är operativt användbar i varje situation. Vid varje aktuell händelse som kräver kommunikation, utvärderas kriskommunikationsinsatserna löpande för att ta ställning till om något behöver revideras och förtydligas i planen. Exempel på detta kan vara om behov av nya kanaler uppstår eller om det finns andra målgrupper som kan behöva nås i en särskild händelse. Justeringar av det slaget fastställs i stunden av kommunikationsdirektören.

Clostridiumhändelsen i november 2023 föranledde anpassningar i planen utifrån den löpande uppföljning och utvärdering som gjordes både under och efter själva händelsen. Framtagandet av en checklista för presskonferenser och en riktlinje för att nå svårnådda grupper, var några av de anpassningar som då gjordes.

Även efter sabotaget vid vattenanläggningen i mars 2025 utvärderades kommunikationsinsatserna i anslutning till händelsen. Det framkom då att brister i larmkedjor gjorde att kommunikationsfunktionen (KiB) inte larmades. Detta föranledde att kommunikationsarbetet inte fick förutsättningar att kunna startas i ett tidigt skede. För att kommunikationsfunktionen ska kunna kommunicera på ett samordnat, korrekt och snabbt sätt, krävs etablerade rutiner för internt informationsutbyte mellan berörda funktioner/verksamheter inom regionen. Arbeta pågår i regionen med att se över nuvarande krisledningssystem inklusive larmkedjor och beslutsnivåer i händelse av samhällsstörning, i syfte att kunna ha en övergripande och uppdaterad lägesbild för regionen som helhet att kommunicera.

Bedömning

Bedömningen är att kriskommunikationsplanen i sin nuvarande form fungerar väl i sig och uppfyller de krav som ställs utifrån Lagen om extraordinära händelser (LEH). Rutinen att kontinuerligt utvärdera kriskommunikationsplanen utifrån att omvärldsläget ständigt förändras och nya samhällsstörningar uppstår, säkerställer att planen alltid är aktuell och användbar.

Den översyn inom regionen som nu pågår avseende dels riktlinjer för aktiverande och normerande styrdokument och dels delegationsordning som rör krisarbetet, kan i framtiden föranleda en översyn av nomenklaturen för nuvarande kriskommunikationsplan.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-09
Regionstyrelsen 2025-03-04, § 118
Kriskommunikationsplan

RS § 211 Återrapportering. Uppdrag. Samordning av bemanningsfrågor

Ärendenummer: RS 2024/2304

Paragraf föregående instans: AU § 125

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Informationen kring uppdraget att samordna bemanningsfrågor godkänns.

Regionstyrelsens beslut

- Delrapportering av arbetet framåt gällande samordning av bemanningsfrågor ska återkommande ske till regionstyrelsen.

Sammanfattning

Vid regionfullmäktige 2024-11-18, § 175 gavs regionstyrelsen i uppdrag att utveckla arbetet med samordning kring bemanningsfrågor för en mer ändamålsenlig och resurseffektiv verksamhet.

Återrapportering. Ett uppdragsdirektiv, hållbar bemanning, har tagits fram i syfte att samordna arbetet med att effektivisera, fortsätta utveckla och implementera en, ur flera aspekter, hållbar bemanningsplanering inom Region Gotland. Genom ett strukturerat arbete med fokus på bemanningsplanering, likvärdigt förhållningssätt, en större kontroll på Region Gotlands bemanningsekonomi och resursanvändning och en arbetstidsförläggning i enlighet med aktuell forskning, kan en god arbetsmiljö värnas och rätt förutsättningar för att bemanna utifrån verksamheternas behov göras. Uppdraget syftar till att säkerställa möjligheter att bättre möta kompetensutmaningen och värna om de resurser som redan finns. I detta arbete är det viktigt att säkerställa delaktighet och dialog.

Fem delprojekt föreslås inom ramen för direktivet:

Delprojekt ett handlar om att ta fram ett antal bemanningsstrategier med utgångspunkt i direktivets syfte och mål. Här ska även exempel på kostnadsberäkningar av attraktivitetslösningar tas fram samt särskilda verksamheters specifika förutsättningar och behov belysas. Inom ramen för detta delprojekt ska även en bemanningshandbok förankras och publiceras.

Delprojekt två innefattar att ta fram en internkontrollprocess där avvikelser kan synliggöras, hanteras och återrapporteras på ett systematiskt sätt.

Delprojekt tre innebär att ta fram förslag på stöd som hjälper organisationen med bemanningsplanering. Möjligheter till förenklingar, besparingar, likahantering, stöd och förslag på resurssättning för förvaltning och utveckling av systemstödet. Utvecklingsarbetet sker i samråd med Digital utveckling.

Delprojekt fyra ska ta fram en ändamålsenlig metod för personalbudgetering som bidrar till ett likvärdigt förhållningssätt till resursplanering och budgetering av personalkostnader, gemensam och strukturerad planering samt en god kontroll över resursanvändningen. Delprojektet ska titta på eventuella för och nackdelar med att frånga dagens modell med ekonomisk ram för personalkostnader i verksamheter till budgetering av tjänster i verksamheterna.

Delprojekt fem ska utreda vägval kring en samordnad funktion gällande rekrytering och bemanning (gemensamma processer och resurser) för ”en väg in”. En samlad kompetens som medför kvalitetssäkrade processer runt bemanning och rekrytering genom att säkerställa att lagstiftningen följs runt avtal, företräden, turordning samt rätten till tillsvidareanställningen genom konvertering. Även avlastning till regionens samtliga chefer.

Ambitionen är att slutföra delprojekt 1, 2 och 4 under 2025. Delprojekt 3 är uppstartat men kan pågå under en längre period. Det femte delprojektet, gemensam bemanning, har en planerad start 2026 och ska synkroniseras med delprojekt 3.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionfullmäktige att godkänna återrapporteringen av uppdraget.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lotta Israelsson, HR direktör och Linda Ehrlin Sjöberg, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Håkan Ericsson (S) yrkar att delrapportering av arbetet framåt gällande samordning av bemanningsfrågor återkommande ska ske till regionstyrelsen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på Håkan Ericssons (S) tilläggsyrkande och finner att de bifalls.

Beslutsunderlag

Uppdragsdirektiv hållbar bemanning

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-10

PowerPoint- Hållbar bemanning

RS § 212 Omdisponering av exploateringsbudget för år 2025

Ärendenummer: RS 2025/850

Paragraf föregående instans: AU § 126

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige beslutar att omdisponera 11 miljoner kronor inom exploateringsbudget för år 2025 från exploateringsprojekt Industrimark Visby till exploateringsprojekt för kvarteret Järnvägen.

Sammanfattning

Tekniska nämnden beslutade 2025-03-26, § 51, om upphandling för infrastruktur inom exploateringsprojekt kvarteret Järnvägen. Tekniska nämnden beslutade samtidigt att ansöka om finansiellt igångsättningstillstånd hos regionstyrelsen. Med anledning av beslutet behöver budget omdisponeras inom exploateringsbudgeten för år 2025.

Regionfullmäktige beslutar om omdisponering eftersom regionfullmäktige beslutat om exploateringsplan och budget 2025-2029 per exploateringsprojekt.

För år 2025 finns ett utrymme att omdisponera medel från exploateringsprojekt Industrimark Visby. Med anledning av ovanstående föreslår förvaltningen att omdisponera 11 miljoner kronor inom exploateringsbudget för år 2025 från exploateringsprojekt Industrimark Visby till exploateringsprojekt Kvarteret Järnvägen.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att omdisponering av budget kan ske då det finns utrymme att omdisponera medel inom beslutad exploateringsbudget för år 2025.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ingen påverkan.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en omdisponering av exploateringsbudget är att föredra med anledning av att utrymme finns inom beslutad exploateringsbudget för år 2025.

Då kompletteringsbudget för exploateringsbudget 2025 ska föras över till 2026 kommer förvaltningen föreslå en ny omfördelning till exploateringsprojekt Industrimark Visby för år 2026.

3. Barnperspektiv

Ingen påverkan.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ingen påverkan.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ingen påverkan.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ingen påverkan.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-05
Beslutad exploateringsplan och budget 2025-2029

Skickas till

Tekniska nämnden

RS § 213 Informationsärende. Status exploateringsprojekt

Ärendenummer: RS 2025/824
Paragraf föregående instans: AU § 127

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

I syfte att hålla tekniska nämnden, miljö- och byggnämnden och regionstyrelsen informerade om status i pågående stadsutvecklingsprojekt och exploateringsprojekt så hålls en muntlig information i respektive nämnd två gånger per år.

Vid regionstyrelsens sammanträde den 22 maj 2025 kommer Jenny Iversjö och Anna Rieem från samhällsbyggnadsförvaltningen att informera om status i pågående projekt.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jenny Iversjö, avdelningschef och Anna Rieem, projektchef, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-04

RS § 214 Tillägg till exploateringsavtal

Ärendenummer: RS 2025/375

Paragraf föregående instans: AU § 128

Regionstyrelsens beslut

- Upprättat förslag om tilläggsavtal till exploateringsavtal godkänns.

Sammanfattning

År 2002 antog dåvarande Gotlands Kommun en detaljplan avseende privatägd mark inom fastigheten Öja Botarve 1:11 m.fl, akt 09-P-91. Detaljplanen vann laga kraft 2003-02-27. Del av marken inom planområdet är utlagd som allmän platsmark lokalgata med kommunalt huvudmannaskap vilket innebär att kommunen, så som huvudman, ska äga och förvalta vägområdet inklusive tillhörande belysningsanläggning.

Figur, berört vägområde markerat i rött

För detaljplanens genomförande tecknades ett exploateringsavtal mellan kommunen och byggherren daterat 2003-05-03. Exploateringsavtalet reglerar bland annat att byggherren ska bygga ut de allmänna anläggningarna till den standard som kommunen föreskrev vid tidpunkten för avtalets tecknande. Samt att anläggningarna med erforderliga handlingar ska lämnas över till kommunen efter färdigställande. Exploateringsavtalet har inte blivit fullgjort i den del som avser områdets belysningsanläggning varför förvaltningsansvaret och markområdet i sin helhet aldrig övergått till Region Gotland.

För ett fullgörande av exploateringsavtalet föreslås att Region Gotland och byggherren träffar ett tilläggsavtal. Tilläggsavtalet reglerar att Region Gotland tar över ansvar för utbyggnad av belysningsanläggningen. Vidare föreslås en kostnadsfördelning mellan byggherren och Region Gotland där byggherren betalar ett bestämt belopp i exploateringsbidrag för investeringen.

Byggherren har godkänt föreslaget avtalsinnehåll och undertecknat tilläggsavtalet inför beslut om godkännande i regionstyrelsen.

Bedömning

Kommunalt huvudmannaskap är ett lagstadgat ansvar som kommunen är skyldig att uppfylla. I och med att berört markområde och förvaltningsansvaret inte övergått till Region Gotland har regionen inte kunnat fullgöra sitt ansvar som huvudman vilket blir till last för de enskilda boende inom planområdet.

Enligt gällande exploateringsavtal äger byggherren ansvaret att utföra anläggningarna till den standard som avtalet föreskriver. Detta är en lägre standard mot den som Region Gotland tillämpar idag. Vidare tillåter Region Gotland numera normalt inte att en byggherre bygger ut allmänna anläggningar som regionen ska vara huvudman för. Därför har förvaltningen förhandlat fram ett förslag om tillägg till exploateringsavtal med byggherren.

Tilläggsavtalet föreslår en kostnadsfördelning mellan Region Gotland och byggherren som ger Region Gotland rådighet att bygga ut anläggningen och att byggherren för detta betalar ett bestämt belopp i exploateringsbidrag.

Utbyggnaden genomförs som ett investeringsprojekt av teknikförvaltningen. Park- och trafikavdelningen kommer att vara projektägare för investeringsprojektet.

När byggherren betalat in ersättningen kommer samhällbyggnadsförvaltningen att ansöka om lantmäteriförrättning för att marken ska överföras till Region Gotlands angränsande gatu- och parkfastighet.

Förvaltningen föreslår regionstyrelsen att godkänna upprättat förslag om tilläggsavtal till exploateringsavtal.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Det kommunala huvudmannaskapet är en lagstadgad skyldighet enligt 4 kap. 7 § Plan- och bygglagen (PBL). En förutsättning för att Region Gotland ska uppfylla kravet så som huvudman är att regionen säkerställer rådighet över mark samt att anläggningarna har byggts ut till den standard som regionen föreskriver.

Förslag till beslut är en del i att säkerställa att anläggningen byggs ut till den standard som huvudmannen kräver. Rådigheten över mark säkerställs genom ett separat ärende med överenskommelse om fastighetsreglering, vilket ligger

inom ramen för tekniska nämndens reglemente med delegation till mark- och exploateringsverksamheten. En sådan överenskommelse är tecknad och kommer att biläggas ansökan om lantmäteriförrättning efter att byggherren inkommit med betalning avseende exploateringsbidrag. En kommuns möjlighet att avtala om exploateringsbidrag följer av reglerna i 6 kap. 40 § PBL.

Upprättat förslag om tilläggsavtal till exploateringsavtal är förenligt med Region Gotlands riktlinjer för markanvisnings- och exploateringsavtal.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att förslag till beslut medför en kostnad för Region Gotland avseende den del som inte täcks av det exploateringsbidrag byggherren ska erlägga. Det finns möjlighet för Region Gotland, med stöd av det gällande exploateringsavtalet, att kräva att byggherren utför belysningsanläggningen enligt avtal eller att begära ersättning för motsvarande belopp. Däremot förlorar Region Gotland då rådighet över att ställa högre eller andra krav på anläggningens standard samt kontroll över arbetenas beskaffenhet vid en utbyggnad. Vidare föreligger det i ett sådant fall risk för att ett avhjälpande eller krav om ersättning behöver hanteras inom ramen för en civilrättsligt vist i domstol. Eftersom parterna i en sådan process bär sina egna kostnader, oavsett utfall i tvistemålet, är bedömningen att ett sådant förfarande riskerar att bli både tids- och kostnadsdrivande jämfört mot att träffa tilläggsavtal enligt förslag till beslut.

Den kostnad som enligt förslag till beslut åläggs Region Gotland tas inom ramen för beslutade investeringsmedel till Park- och trafikavdelningen vid teknikförvaltningen.

3. Barnperspektiv

Ej aktuell.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuell.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Förslag till beslut är positivt ur ett landsbygdsperspektiv då det verkar för att säkerställa att Region Gotland kan fullgöra sitt ansvar så som huvudman inom berört planområdet inom ett landsbygdssamhälle.

6. Klimat och miljöperspektiv

Ej aktuell.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Exploateringsavtal daterat 2003-05-06

Tillägg till exploateringsavtal

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-27

Skickas till

Tekniska nämnden

RS § 215 Handlingsplan för bostadsförsörjning

Ärendenummer: RS 2023/1225

Paragraf föregående instans: AU § 129

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna att förslaget till Handlingsplan för bostadsförsörjning 2026-2029 skickas ut på remiss.

Sammanfattning

I ”Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383)” anges att varje kommun ska planera för bostadsförsörjningen i kommunen.

Handlingsplanen ska tydliggöra kommunens bostadspolitiska mål samt hur kommunen vill använda de verktyg man förfogar över.

Den modell som Region Gotland valt att arbeta med för bostadsförsörjning består av en handlingsplan och en lägesrapport. I handlingsplanen behandlas olika gruppers behov av bostäder och vilka verktyg som Region Gotland har att förfoga över. Lägesrapporten fungerar som en årlig uppföljning.

Som bostadspolitisk vision för Gotland föreslås, *”Goda bostäder för alla gotlänningar i livets alla skeden”*. Vilket är en grundläggande förutsättning för det långsiktiga arbetet med att genomföra den regionala utvecklingsstrategin med dess mål och prioriteringar. Den bostadspolitiska visionen har tre mål:

- Gotland har ett brett bostadsutbud där efterfrågan möter behoven.
- Gotland har goda förutsättningar för ett hållbart bostadsbyggande som möter efterfrågan och behov.
- Gotland tillgodoser behovet av bostäder för grupper med särskilda behov.

Kopplat till målen finns tio konkreta åtgärder, som har indikatorer som ska följas upp årligen.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att handlingsplanen för bostadsförsörjning kommer att utgöra en del i Region Gotlands styrmodell och genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) – Vårt Gotland 2040. Åtgärderna ska leda till uppfyllelse av målen som har koppling till den regionala utvecklingsstrategin.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning sänds på remiss till förvaltningar, nämnder, organisationer och andra instanser som berörs (enligt sändlista). Remissperiod 22 maj 2025 till 22 augusti 2025 och därefter godkännande i regionfullmäktige i december 2025.

Bedömning

Handlingsplanen är ett lagstadgat styrdokument och ska i kraft av del av Region Gotlands styrmodell, kunna utgöra ett stöd i genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) – Vårt Gotland 2040.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att föreliggande förslag till handlingsplan för bostadsförsörjning ger en god bild av bostadsbehovet och att planens åtgärdsförslag är relevanta och har goda möjligheter att ge avsedd effekt.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen beslutar att godkänna förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning för att skickas på remiss (enligt sändlista). Remissperiod maj 2025 till augusti 2025 och därefter godkännande i regionfullmäktige i december 2025.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att förslaget till handlingsplan till bostadsförsörjning har rättslig grund genom ”Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383)”.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning uppfyller de ekonomiska perspektiv som behandlas inom varje del av handlingsplanen som rör ekonomi och mål 2: hållbart bostadsbyggande.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning har tagit hänsyn till barnperspektivet och uppfyller FN:s konvention om barnets rättigheter som införlivades i svensk lag 1 januari 2020: ”Barn har rätt till skälig levnadsstandard, till exempel bostad, kläder och mat.”

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning uppfyller jämställdhetsperspektivet. Handlingsplanen täcker in alla olika samhällsgruppers bostadsbehov och innebär därmed ökade möjligheter till bostadsbyggande för alla individer i samhället.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning uppfyller landsbygdssäkring och det geografiska perspektivet. Handlingsplanen tar upp och behandlar bostadshoven utifrån ett Gotlandsperspektiv och ger därmed möjligheter till bostadsbyggande över hela ön.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att förslaget till handlingsplan för bostadsförsörjning uppfyller klimat- och miljöperspektivet, bland annat genom mål 2: Hållbart bostadsbyggande.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Handlingsplan för bostadsförsörjning
Lägesrapport 2026-2029 till Handlingsplan för bostadsförsörjning
Sammanställning av dialogmöten och dialogsamtal
Sändlista för remissmissiv
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-27

RS § 216 Regional cykelplan

Ärendenummer: RS 2023/1422

Paragraf föregående instans: AU § 130

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regional Cykelplan för Gotland 2025–2035 fastställs.

Sammanfattning

På uppdrag av regionstyrelsen, 2023-06-13, § 222, har regionstyrelseförvaltningen tagit fram en regional cykelplan för Gotland. Den regionala cykelplanen gick på remiss mellan 25 oktober 2024 till 31 januari 2025. Nitton remissvar inkom och sammanfattas i en remissammanställning. Efter remissen har ett antal förändringar genomförts i cykelplanen. Större innehållsmässiga förändringar markeras i gult i den regionala cykelplanen.

En regional cykelplan är ett samlat regionalt vägledande dokument för utveckling av ökad och säker cykling. Syftet med en regional cykelplan för Gotland är att:

- Främja ökad och säker cykling i regionen.
- Förankra gemensamma mål, strategier och prioriteringar för cykling.
- Bidra till att realisera målen i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040 och dess tre genomförandeprogram, och till att uppnå andra övergripande mål.
- Ge underlag till prioritering av åtgärder i Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur.
- Den regionala cykelplanen ställer upp målet att cykelresorna (tramp- och elcykel) ska utgöra 20 procent av alla resor på Gotland 2035. År 2023 var andelen 12 procent.

Den regionala cykelplanen innehåller fyra prioriteringar för att främja ökad och säker cykling över hela Gotland: Fysisk planering för främjad cykling, Fler kombinationsresor, Ökad vardagscykling och Cykling för rekreation och turism. Dessa bryts ned i insatser och aktiviteter som beskriver hur arbetet med cykelfrågor kan tas vidare på regional nivå.

Den regionala cykelplanen innehåller även en cykelinfrastrukturdel med prioritering av stråk där tillgängligheten för cykeltrafik behöver säkerställas. Cykelinfrastrukturdelen omfattar inte det kommunala vägnätet i Visby och tätorterna utan är avgränsad till vägnätet utanför Visby och tätorter. Den regionala cykelplanen utgör ett underlag för fortsatt utredning av respektive stråk, innan åtgärderna är möjliga att prioritera in för genomförande i Gotlands länsplan för transportinfrastruktur.

Uppföljning av den regionala cykelplanen sker i det löpande arbetet med genomförande av Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur genom kontinuerliga avstämningar mellan Region Gotland och Trafikverket. Vartannat år kallas centrala aktörer till workshop med fokus på uppföljning för att säkerställa att arbete med insatser och aktiviteter sker. Regionstyrelsen ska tillställas lägesrapporter i samband med det. Uppföljning av måluppfyllelse görs genom regional resvaneundersökning var femte år. Ett tydligt inspel från remissinstanserna var att det krävdes en tydligare ansvarsfördelning i planen och det är genomfört, liksom förtydliganden av insatser och aktiviteter samt hur uppföljning ska ske, för att skapa så stor framdrift som möjligt.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att den regionala cykelplanen kommer att hjälpa Region Gotland att fokusera arbetet avseende cykelåtgärder. För att främja ökad cykling är förbättrad cykelinfrastruktur viktigt. Den prioritering och det utpekandet som görs i den regionala cykelplanen kommer att hjälpa Trafikverket att prioritera utredningsresurser och är därför ett första viktigt steg för förbättrad cykelinfrastruktur. För att cyklingen ska öka krävs dock mer än infrastrukturdelarna, och det är det som sammanställs i den andra delen av den regionala cykelplanen. Det är något som bland annat Trafikverket lyfter i sitt remissvar.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att främjande av cykling är positivt ur ett ekonomiskt perspektiv då studier visar att varje investerad krona i cykelinfrastruktur ger mångfalt tillbaka. Åtgärder på de stråk och sträckningar som pekats ut i detta ärende finansieras genom länsplan för regional transportinfrastruktur. De aktiviteter som identifieras i cykelplanen kommer att kräva resurser i form av arbetstid, men är i linje med vad Region Gotland arbetar med och ska arbeta med för att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin och därför något som bör integreras i verksamheten. Cykelplanen löper över tio år, och det finns därför även möjlighet att fasa in åtgärder.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att den regionala cykelplanen kan bidra positivt ur ett barnperspektiv, inte minst om den kan hjälpa till att underlätta för barn att cykla till skola och fritidsaktiviteter. Här blir det viktigt att ta tillvara på de lärdomar som kommer ur tidigare projekt, vilket också lyfts med som en aktivitet i planen.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att främjad cykling är viktigt för kvinnor och män. I en undersökning gjord av SCB 2024 ligger Gotlands kommun på plats 63 av 290 kommuner avseende andel anställda med möjlighet att cykla mellan bostad och arbete inom 15 minuter (42 procent). 44 procent av kvinnorna respektive 40 procent av männen har den möjligheten. Främjad cykling skulle gynna dessa resor.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att den regionala cykelplanen bidrar till att binda ihop hela Gotland genom att identifiera stråk och sträckor över stora delar av ön. Till skillnad från Visby Cykelplan fokuserar den regionala cykelplanen på det regionala perspektivet och att binda ihop tätorter och målpunkter med lite längre avstånd med varandra.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att främjad cykling är viktigt ur ett klimat- och miljöhänseende. I det fall en cykelresa kan ersätta en bilresa minskar utsläppen och/eller belastningen på vägarna. Med ett minskat behov av hårdgjorda ytor för bilar förbättras dessutom möjligheten till avrinning vilket är viktigt också ur ett klimatanpassningsperspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regional Cykelplan Gotland 2025–2035 efter remiss
Remissammanställning Regional Cykelplan Gotland
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-31

Skickas till

Berörda förvaltningar och nämnder

RS § 217 Cykelfrämjande åtgärd väg 148

Ärendenummer: RS 2025/1027

Paragraf föregående instans: AU § 131

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige beslutar att Region Gotland går vidare med breddning av del av väg 148 i enlighet med Trafikverkets förslag.

Sammanfattning

Region Gotland ges möjlighet att prioritera in en åtgärd för främjad cykling på del av väg 148 inom ramen för Trafikverkets pågående vattenskyddsprojekt. Sträckan som avses är mellan Visby och vägskälet till Väskinde, en etapp om 5,5 kilometer. Trafikverket har efter en fråga från Region Gotland tittat på möjligheten att lägga in åtgärder för förbättrade cyklingsmöjligheter i projektet och kommit till slutsatsen att det går att tillskapa en breddning av vägrenen, en meter på var sida om vägen, för att möjliggöra cykling och gång i vägren. Kostnaden beräknas till 45-55 miljoner kronor. Det höga beloppet grundar sig i att Trafikverket vid en vägbreddning av något slag måste göra om diken.

Breddningen skulle inte utgöra en fullskalig cykelväg eller ett cykelfält i dess rätta bemärkelse och kan därför utifrån Trafikverkets nuvarande riktlinjer inte skyltas som cykelväg, men skulle i praktiken utgöra en vägren möjlig att cykla i.

Trafikverket önskar besked så snart som möjligt, och senast i slutet av augusti, om Region Gotland vill genomföra denna åtgärd inom ramen för vattenskyddsprojektet. Preliminärt genomförs åtgärden 2027–2028. Utifrån ett planeringsperspektiv i länsplanen passar det bra, då det tidigt i nästa planperiod kommer att vara brist på andra åtgärder att prioritera in för genomförande.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget om breddning av del av väg 148 för att möjliggöra cykling i vägren ligger i linje med ambitionerna i översiktsplanen och med prioriteringen i remissversionen av Gotlands Regionala Cykelplan 2025–2035. Risken med att inte genomföra åtgärden i samband med projektet för vattenskyddsåtgärder är att tillskapandet av bättre cykelmöjligheter längs sträckan kommer att behöva ske till en högre kostnad längre fram i tiden. Regionstyrelseförvaltningen bedömer sammanfattningsvis att Region Gotland ska nyttja möjligheten till att bredda vägsträckan i fråga i samband med projektet för vattenskyddsåtgärder.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget om breddning av del av väg 148 för att möjliggöra cykling i vägren ligger i linje med ambitionerna i översiktsplanen och med prioriteringen i remissversionen av Gotlands Regionala Cykelplan 2025–2035. Risken med att inte genomföra åtgärden i

samband med projektet för vattenskyddsåtgärder är att tillskapandet av bättre cykelmöjligheter längs sträckan kommer att behöva ske till en högre kostnad längre fram i tiden. Det finns även risk att vattenskyddsåtgärderna i sådana fall skulle behöva göras om. Att sträckan inte kommer att kunna skyltas eller benämnas som en cykelväg är en nackdel. Samtidigt skulle det sannolikt komma till en högre kostnad med den typen av genomförande. Skrivningar i översiktsplanen ger stöd för att undersöka mindre kostsamma lösningar för genomförande.

Att genomförandet ligger så pass tidigt i planperioden, 2027–2028, gör att nyttjandet av länsplanemedel optimeras. Trafikverkets bedömning är nämligen att det saknas andra utredda åtgärder som kan uppfylla länsplanens nuvarande ambition för planperioden 2026–2029. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det, även om breddningen genomförs, kommer att gå att planera för en sommarcykelväg på Fårö längs med väg 702, om regionfullmäktige väljer att göra det. Själva produktionen av den vägen skulle ändå inte kunna påbörjas innan tidigast år 2029 eftersom den måste föregås av en vägplaneprocess. Regionstyrelseförvaltningen bedömer vidare att väg 148 Visby–Bro är prioriterad framför väg 699 utifrån beslut i översiktsplan och förslag till prioritering i remissversionen av Gotlands Regionala Cykelplan 2025–2035 regional cykelplan. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland ska nyttja möjligheten till att bredda vägsträckan i fråga i samband med projektet för vattenskyddsåtgärder.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Ej aktuellt

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att åtgärden kommer att belasta länsplanen med mellan 45 och 55 miljoner kronor. Om åtgärden genomförs vid ett senare tillfälle är det stor sannolikhet att den blir dyrare, beroende på vilken typ av åtgärd som skulle föreslås.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att det är positivt ur ett barnperspektiv att möjliggöra för ökad gång och cykling. Dock handlar det inte om en separerad gång- och cykelväg, vilket hade varit en säkrare lösning.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att åtgärden förbättrar möjligheten för boende i Väskinde att ta sig till Visby till fots eller på cykel.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att åtgärden är cykelfrämjande vilket är positivt ur ett klimat- och miljöperspektiv. Själva byggskedet har sannolikt en negativ påverkan på klimat och miljö.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Maja-Malin Ekelöf, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-04

Skickas till

Trafikverket: michaela.sundell@trafikverket.se, jeffery.archer@trafikverket.se

RS § 218 Trafikrådet. Ny instruktion

Ärendenummer: RS 2024/351

Paragraf föregående instans: REGU § 50

Regionstyrelsens beslut

- Förslaget till ny instruktion för Trafikrådet godkänns.

Sammanfattning

Trafikrådet är ett forum för strategisk samverkan och information i frågor som rör kommunikationer till, från och på Gotland. Syftet med Trafikrådet är att gemensamt arbeta för goda och miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbara kommunikationer till, från och på Gotland.

Trafikrådets nu gällande instruktion antogs av regionstyrelsen i november 2019 efter beredning i Trafikrådet. Mot bakgrund av att instruktionen hänvisar till dokument som inte längre är giltiga initierade Trafikrådets styrelse i inledningen av år 2024 en uppdatering av instruktionen. Den uppdaterade versionen är tänkt att ligga i linje med instruktionerna till det regionala utvecklingsrådet och till övriga samverkansforum. Instruktionen förankrades i Trafikrådets styrelse 2025-01-28 och i Trafikrådet 2025-03-28.

Förslaget till ny instruktion innebär en del förändringar. Till de större hör att Trafikrådets styrelse helt utgår och att antalet organisationer som bjuds in att delta i Trafikrådets arbete reduceras till följande aktörer: RF-SISU Gotland, Swedavia Visby Airport, Hamnavdelningen på Region Gotlands teknikförvaltning, Företagarna Gotland, Tillväxt Gotland, LRF Gotland, Gotlands Förenade Besöksnäring, Sveriges Åkeriföretag Gotland, Region Gotland och Länsstyrelsen i Gotlands län. Två gånger per år anordnar Trafikrådet trafikforum där kommunikationer och infrastruktur diskuteras i en bredare krets. Dit bjuds de aktörer som tidigare ingick i Trafikrådet, men inbjudan breddas också till fler intressenter. Trafikforum är dock inte helt öppna för allmänheten.

Ytterligare en förändring är en tillkommen skrivning att gotländska ståndpunkter om kommunikationerna till och från Gotland ska antas av regionfullmäktige. Av den anledningen föreslås att den tidigare skrivningen att *"en representant per politiskt parti i fullmäktige ska bjudas in att delta på Trafikrådets möten vid framtagandet av ståndpunkter"* tas bort.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget till uppdaterad instruktion bidrar till större transparens och delaktighet i Trafikrådets arbete. Genom skrivningen att de gotländska ståndpunkterna ska antas i regionfullmäktige införs en demokratisk förankring och de gotländska ståndpunkterna ges en större legitimitet.

Bedömning

Trafikrådet verkar för att nå effektmålet i Vårt Gotland 2040 om God tillgänglighet och hållbara kommunikationer. Arbetet i Trafikrådet ligger i linje med regionfullmäktiges prioriteringar om en skyndsam energi- och klimatomställning och ett hållbart växande Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget till uppdaterad instruktion ligger i linje med instruktionerna till det regionala utvecklingsrådet och till övriga samverkansforum. Den nya instruktionen bedöms bidra till större transparens och delaktighet i Trafikrådets arbete. Genom skrivningen att de gotländska ståndpunkterna ska antas i regionfullmäktige införs en demokratisk förankring och de gotländska ståndpunkterna ges en större legitimitet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag till ny instruktion Trafikrådet daterad 2025-03-28
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-28

RS § 219

Remiss. Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt.

Ärendenummer: RS 2025/522

Paragraf föregående instans: AU § 132

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen överlämnar förslag till yttrande till Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regeringen har gett Trafikverket i uppdrag att utreda, förbereda och vidta nödvändiga åtgärder för att ge kommunala och regionala myndigheter möjlighet att komplettera det statliga utbudet av flyglinjer med allmän trafikplikt. Rapporten är utsänd på remiss med sista svarsdatum den 30 maj 2025.

Allmän trafikplikt är krav som behörig myndighet (för Sveriges del Trafikverket) definierar för att sörja för regelbunden lufttrafik av allmänt intresse, som ett flygbolag inte skulle ha något eget kommersiellt intresse av att bedriva i samma omfattning eller på samma villkor utan att få ersättning. EU:s lufttrafikförordning styr under vilka förutsättningar och på vilket sätt en medlemsstat kan upphandla regelbunden lufttrafik.

Trafikverket förordar att utökade krav i statliga linjer respektive införande av allmän trafikplikt på ytterligare linjer hanteras i två olika processer. Om en kommun/region har behov av att utöka kraven i trafikplikten för det statliga utbudet av flyglinjer utöver statens grundutbud hanteras detta inom ramen för Trafikverkets ordinarie utredningsprocess. Kommunen/regionen kan i samband med Trafikverkets remissförfarande avseende utredningen ansöka om utökade krav. Om en kommun/region har behov av att införa allmän trafikplikt på ytterligare, icke-statliga, flyglinjer föreslås det hanteras löpande när kommunen/regionen bedömer att behov uppstår. Trafikverket föreslår att beslut om allmän trafikplikt fattas av Trafikverket även för dessa linjer och att de ansvarar för att pröva om förslaget är lämpligt och förenligt med EU:s lufttrafikförordning.

Visby flygplats trafikeras av kommersiell trafik och i dagsläget omfattas inte flygtrafiken till och från Gotland av allmän trafikplikt.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotlands remissyttrande framförallt ska fokusera på behovet av att staten måste ta ett större ekonomiskt ansvar för den upphandlade trafiken, med ett särskilt fokus på ö-läget, omställning och beredskap.

Bedömning

Förslaget om process för utökning av kraven på de statliga linjerna är inte aktuellt för Gotland eftersom flyglinjen till Gotland inte utgörs av allmän trafikplikt idag. Förslaget om införande av allmän trafikplikt på icke statliga flyglinjer skulle kunna bli aktuellt för Gotland, men är kanske inte så sannolikt förutom vid extraordinära händelser så som pandemin, eftersom flygmarknaden Visby-Stockholm är förhållandevis stor.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotlands remissyttrande framförallt ska fokusera på behovet av att staten måste ta ett större ekonomiskt ansvar för den upphandlade trafiken, med ett särskilt fokus på ö-läget, omställning och beredskap.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt.
Dnr LI2025/00230. Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet inkom 2025-02-27

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-04

RS § 220

Information. Instruktion för samverkansforum GAIST, Gotland Accelererar I Samverkan för grön Tillväxt

Ärendenummer: RS 2024/959

Paragraf föregående instans: REGU § 51

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

GAIST är ett nytt gotländskt samverkansforum för energi- och klimatomställningen. Det ska stödja lokal utveckling och energiomställning, enligt förebilder i liknande fora i Västsverige och i Västerbotten.

Flera stora energiomställningsprojekt är inledda på och runt Gotland. Elnätet på Gotland samt dess anslutningar till och från Gotland ska förnyas och byggas ut. Företag står inför stora investeringar för att klara klimatomställningen. De behöver säker tillgång till el. Ny elproduktion i form av vind- och solkraft planeras på och nära Gotland. Samtidigt är säkerhetsläget kraftigt försämrats i Östersjön och bedöms förbli så, under lång tid framöver. Det gör att beredskap och totalförsvarets behov är centrala aspekter, de behöver samspela med energi- och klimatomställningen.

Dessa nya förutsättningar berör många aspekter av samhällets funktioner, det gör att det behövs nya samverkansformer. GAIST avser att bidra på det området. Följande aktörer deltar i GAIST initialt: Länsstyrelsen i Gotlands län, Energimyndigheten, Svenska kraftnät, Försvarsmakten (Gotlands regemente och Högkvarteret), Uppsala universitet Campus Gotland, Vattenfall och Vattenfall eldistribution, Region Gotland, GEAB och Gotlands Elnät AB, Tillväxt Gotland, LRF Gotland, Heidelberg Materials, Gotlandsbolaget/Destination Gotland, Nordkalk/KPAB, OX2 och Hexicon. Eventuella justeringar av deltagare kan ske efter behov.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning och motivering av förslaget till beslut är att GAIST är ett betydelsefullt samarbetsforum för att möjliggöra energiomställningen på Gotland.

Bilagd inriktning för GAIST är beslutad inom ramen för GAIST.

Genom mötena i GAIST är målsättningen att möjliggöra den hastighet som energiomställningen och industriomställningen kräver och se till hur utvecklingen blir ändamålsenlig utifrån Gotland och Sveriges bästa.

GAIST bidrar till genom förandet av den regionala utvecklingsstrategin, Vårt Gotland 2040, samt länets energi- och klimatstrategi.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Instruktion GAIST, daterat 2025-02-10

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-24

Skickas till

RSF Samhällsplanering

RS § 221

Rapport från styrkeområdet Näringslivets energiomställning

Ärendenummer: RS 2024/1495

Paragraf föregående instans: REGU § 52

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Sedan förra rapporten i den här serien skrevs har det hållits en EU-konferens i Visby med temat energi- och kompetensförsörjning: *"Technical Regional Forum"* finansierad av Fonden för rättvis omställning. Konferensen hölls på Visby hotell, hade deltagare från norra Europa och avslutades med besök på Heidelberg Materials.

Tillväxtverket har meddelat att det uppstått vissa problem med den nationella medfinansieringen till Heidelberg Materials, vilket kan leda till att deras del i stödet från Fonden för rättvis omställning äventyras, mer om detta kommer.

Projektet Energiön Gotland har många aktuella frågor att hantera, trots att projektet fått delvis fått byta inriktning efter ändrade nationella förutsättningar.

På Energicentrum råder hög aktivitet med projekt och rådgivningar.

Energiprojekt med finansiering från ERUF* och Region Gotlands anslag 1:1

Projektägare	Projektnamn	Belopp från RG	Projekttid
Region Gotland, ECG	Tariff 2.0	1 220 511 kr	feb 2025-april 2026
Tillväxt Gotland + IUC Kalmar	Molekyl	3 946 798 kr	sept 2023- dec 2026
Science Park Gotland	Node Gotland	7 355 290 kr	sept 2022- jan 2026

Energiprojekt med annan finansiering plus Region Gotlands anslag 1:1

Region Gotland, RSF	Energiön Gotland	2 250 000 kr	jan 2024-dec 2026
Region Gotland, ECG	RESTOR	747 390 kr	nov 2024- okt 2027
Region Gotland. RSF	Viable cities, Klimatneutrala Gotland 2030	3 000 000 kr	jan 2025-okt 2027
Tillväxt Gotland + Luleå Univ.	Predictive Movement	550 000 kr	jan 2024-dec 2025

19 069 989 kr

*ERUF står för Europeiska regionala utvecklingsfonden

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är den samma som i föregående rapport. Det pågår energiinriktade utvecklingsprojekt med både bredd och djup på Gotland och i en större omfattning än någonsin förr i det gotländska näringslivet. Det ger viss optimism, trots ett bistert omvärldsläge bland annat för klimat- och energifrågor.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

Oförändrad jämfört med föregående rapport. Bedömningen sammanfattningsvis är att alla projekt och insatser som beskrivs i detta ärende är viktiga för att nå gotländska klimat och miljömål.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Målbilaga Näringslivets energiomställning 2025-02-18
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-31

RS § 222 Remiss. Revidering av länets energi-och klimatstrategi

Ärendenummer: RS 2025/576

Paragraf föregående instans: AU § 133

Regionstyrelsens beslut

- Förslaget till yttrande inges till Länsstyrelsen i Gotlands län.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Region Gotland har fått tillfälle att yttra sig över länsstyrelsens förslag till revidering av den Energi och klimatstrategi som länsstyrelsen tog fram år 2019.

Ärendet har beretts i samverkan mellan tjänstepersoner på samhällsbyggnadsförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen. Region Gotlands förslag till yttrande tar bäring på Vårt Gotland 2040, Översiktsplan 2040 och Region Gotlands energiplanering.

Sammanfattningsvis har förslaget till reviderad strategi vuxit i omfång, jämfört med nuvarande strategi. Det är naturligt eftersom det hänt mycket på energiområdet sedan 2019. Men vägledningen som strategin förväntas ge har inte blivit tydligare.

Länsstyrelsernas Energi- och klimatstrategier tas fram, eller revideras, efter uppdrag i respektive regleringsbrev. De ska ge regional vägledning i förhållande till de långsiktiga klimat- och energimål som riksdagen har beslutat om. Länsstyrelsen ska också ta särskild hänsyn till den regionala utvecklingsstrategin.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att förslaget till yttrande bör godkännas och lämnas till Länsstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss. Länsstyrelsen i Gotlands län, inkom 2025-03-14

Yttrande förslag daterat 2025-04-07

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-07

Skickas till

Länsstyrelsen i Gotlands län

RS § 223 Remissyttrande. Föreskrifter och skötselplan för Bästeträsks nationalpark

Ärendenummer: RS 2018/1262

Paragraf föregående instans: AU § 134

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att till Naturvårdsverket inlämna upprättat förslag till yttrande.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Naturvårdsverkets andra remiss kring det formella inrättandet av nationalparken gäller förslaget till föreskrifter och skötselplan; två centrala dokument i all förvaltning av skyddade områden. Föreskrifter kan bland annat reglera sådant som normalt är tillåtet enligt allemansrätten. Samtidigt får föreskrifterna inte vara mer ingripande än vad som är motiverat av skyddsbehovet. Skötselplanen ska beskriva den skötsel som krävs för att nå målen för de prioriterade naturvärdena och upplevelsevärdena.

Förslaget till föreskrifter och skötselplan har förankrats i den myndighetsgemensamma arbetsgrupp kring nationalparksbildandet där Region Gotland ingår. Naturvårdsverket och Länsstyrelsen på Gotland har under framtagandet också diskuterat detaljer i föreskrifterna med många olika intressegrupper, exempelvis rättighetsinnehavare av olika slag.

Regionstyrelseförvaltningen har upprättat ett förslag till yttrande som utgår från att beskriva eventuella konsekvenser från tre perspektiv:

- allmänhetens tillgång till det område som kommer bli nationalpark och vad som kommer vara tillåtet respektive inte tillåtet jämfört med idag,
- Region Gotlands rättighet att med stöd av vattendom använda Bästeträsk som råvattentäkt för den allmänna vattenförsörjningen samt
- huruvida Region Gotlands övriga verksamheter exempelvis vägunderhåll, kollektivtrafik, badplatser, offentliga toaletter med mera påverkas.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer sammanfattningsvis att föreskrifterna ger goda förutsättningar för ett hållbart friluftsliv som tar hänsyn till känsliga områden inom nationalparken samtidigt som besök och naturturism främjas.

Bedömning

När det gäller föreskrifter och skötselplan till den blivande nationalparken har Region Gotland tre centrala, allmänna intressen att bevaka.

Det första är hur allmänhetens tillgång till det område som kommer bli nationalpark och vad som kommer vara tillåtet respektive inte tillåtet jämfört med idag. Som redan nämnts är stora delar av området idag skyddade som naturreservat och/eller Natura 2000.

Naturvårdsverket har tillsammans med de i nationalparksprojektet ingående myndigheterna, bland annat Region Gotland, strävat efter nationalparksföreskrifter ska vara väl avvägda och enbart reglera sådant som verkligen behöver regleras för att uppnå syftet med nationalparken. Föreskrifterna bedöms ge goda förutsättningar för ett hållbart friluftsliv som tar hänsyn till känsliga områden inom nationalparken samtidigt som besök och naturturism främjas.

Denna strävan har bland annat medfört att vissa aktiviteter som ofta är förbjudna i andra nationalparker föreslås vara tillåtna. Detta gäller till exempel att

- plocka icke fridlysta örtartade kärlväxter (till exempel blommor),
- fiska för husbehov i sjöar och vattendrag (för de som har fiskerätt, dvs. samma förhållanden som idag),
- tälta i nästan hela nationalparken,
- cykla och rida i hela nationalparken, och
- under en stor del av året göra upp eld med medhavd eller tillhandahållen ved i nästan hela nationalparken.

Hundar är tillåtna i så gott som alla svenska nationalparker, dock med koppeltvång året runt och med ytterligare restriktioner där det bedrivs renskötsel. Bästeträsk kommer ha relativt fria regler kring hundar, med koppeltvång enbart under perioden 1 mars till 20 augusti. Nyttjandet av jakthundar kommer ha speciella regler.

När det gäller mer specialiserade fritidssysselsättningar, som många men inte alla ägnar sig åt, som exempelvis jakt, fiske, stigcykling, ridning, orientering, vattensporter, camping, drönarflygning med mera konstaterar regionstyrelseförvaltningen att Naturvårdsverket även där i möjligaste mån försökt tillmötesgå så många intressen som möjligt och hela tiden vägt dessa mot hur natur- och upplevelsevärdena kan påverkas.

Ett av många exempel: Så länge man följer terrängkörningslagen kommer det även fortsättningsvis vara tillåtet att övernatta i husbilar och husvagnar i nationalparken, men det införs en gräns på två dygn på samma plats för att undvika risken att områden upplevs privatiserade och på så sätt påverkar upplevelsevärdena negativt för andra. Samma tvådygnsregel gäller för övrigt även camping med tält, med möjlighet för Länsstyrelsen att ge längre tillstånd för lägerverksamhet och liknande. Två dygn är i paritet med den vanliga allemansrätten, där den vanligaste tolkningen är att mer än ”en eller ett par” dygns camping på en och samma plats alltid kräver markägarens tillstånd.

Som brukligt i svenska nationalparker innehåller föreskrifterna inget förbud mot att bedriva kommersiell verksamhet, till exempel att arrangera aktiviteter med betalande gäster. Större evenemang, exempelvis tävlingar i olika former, kommer vara tillståndspliktigt först när antalet deltagare överstiger 100.

Det andra allmänna intresset som Region Gotland förvaltar är rätten att genom vattendom använda Bästeträsk som råvattentäkt för den allmänna vattenförsörjningen. Teknikförvaltningen konstaterar i sin tjänsteskrivelse att nationalparkens föreskrifter kommer innehålla generella undantag för underhåll, reglering med flera aktiviteter kopplade till detta vattenuttag. Nationalparkens föreskrifter förväntas därför inte innebära några negativa konsekvenser för Regionens nuvarande vattenuttag.

Region Gotland har aviserat ett förväntat ökat dricksvattenbehov i framtiden, vilket kan medföra behov av en ny vattendom som skulle medge ett ökat vattenuttag från Bästeträsk. Föreskrifterna är därför så konstruerade att det generella undantaget för Region Gotland att dämna, reglera och leda bort vatten i Bästeträsk kommer vara i enlighet med *gällande* vattendom och inte i enlighet med *vid tidpunkten för beslutet om nationalparksföreskrifter gällande* vattendom. Det är en mycket viktig skillnad som ger Region Gotland flexibilitet inför framtiden.

Det tredje allmänna intresset som Region Gotland förvaltar är ansvaret för service i form av vägar (mestadels i samhällena), kollektivtrafik, badplatser och offentliga toaletter. Inte heller på detta område ser tekniska nämnden att föreskrifterna och/eller skötselplan har någon inverkan på dessa verksamheter. Det finns för övrigt inga kommunala vägar, badplatser eller offentliga toaletter i nationalparksområdet.

När det gäller vägar innehåller föreskrifterna ett generellt undantag för underhåll av både vägbanor och de anordningar som hör till vägområdet. Kollektivtrafik passerar genom området men berörs inte av föreskrifterna och/eller skötselplan.

Samhällsbyggnadsförvaltningen tar i ett tjänsteytrande upp en intressant fråga som ytterst handlar om vilken tyngd föreskrifterna har när det gäller potentiella målkonflikter mellan parkens natur- och upplevelsevärden och verksamheter utanför parken. Exemplet som tas är att inom nationalparken kommer man inte få anlägga master eller vindkraftverk, eftersom det bedöms påverka nationalparkens upplevelsevärden negativt. Eftersom sådana konstruktioner är höga och syns på långt håll kan de ge samma effekt på upplevelsevärdena om de uppförs utanför nationalparken.

Upplevelsevärden är naturligtvis subjektiva, så hur mycket man som besökare kommer störas visuellt och av ljud från konstruktioner och mänsklig aktivitet är individuellt.

Lagstiftningen är dock tydlig på denna punkt. Föreskrifter och skötselplan gäller bara inom parken. Utanför nationalparken prövas anmälnings- eller tillståndspliktiga verksamhet precis som vanligt enligt gängse rutiner och lagrum. En nationalpark har ingen buffert- eller skyddszon.

Som brukligt kommer föreskrifter och skötselplan följas upp löpande av Naturvårdsverket och ändras när behov uppstår.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remiss Föreskrifter och skötselplan för planerad nationalpark på norra Gotland daterad 2025-02-07

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-09

Tekniska nämnden 2025-04-16, 83

Förslag till yttrande daterat 2025-05-22

Skickas till

Tekniska nämnden

Miljö- och byggnämnden

RS § 224

Remissyttrande. Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning

Ärendenummer: RS 2025/873

Paragraf föregående instans: AU § 135

Regionstyrelsens beslut

- Föreslaget yttrande inges till Socialdepartementet.

Sammanfattning

Region Gotland har fått möjlighet att yttra sig över promemorian Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning.

Promemorian innehåller förslag om en ny tidsbegränsad statlig ersättning (jobbpremie) till den som under viss tid har fått försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen (2001:453) och som därefter får inkomst av anställning och inte längre får försörjningsstöd. Syftet med jobbpremien är att öka de ekonomiska drivkrafterna till arbete och självförsörjning. I promemorian föreslås att premien regleras i en ny förordning om statlig jobbpremie.

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet senast den 9 juni 2025. För att möjliggöra en beredning som inkluderar bland annat förankring med socialförvaltningen planerar regionstyrelseförvaltningen att ärendet hanteras enligt följande. Vid regionstyrelsens arbetsutskott den 24 april presenteras innehållet i promemorian och arbetsutskottet får möjlighet att ge inspel om utformningen av yttrandet. Regionstyrelseförvaltningen tar därefter fram ett förslag till remissyttrande för beslut vid regionstyrelsens sammanträde den 22 maj.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande yrkar att föreslaget yttrande inges till Socialdepartementet.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Promemoria. Jobbpremie – ett incitament för att öka drivkrafterna till självförsörjning - inkom 2025-03-24

Remissmissiv PM jobbpremie inkom 2025-03-24

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-03

Skickas till

Socialdepartementet

RS § 225 Ungdomsledarpriset 2025

Ärendenummer: RS 2025/838

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Regionfullmäktige har att utdela pris till Jesper Forsman, Svaide Roma SOK, ungdomsledare i skidskytte, skidor och parasport.

Regionstyrelsens beslut

- Jesper Forsman, Svaide Roma SOK, ungdomsledare i skidskytte, skidor och parasport, utses till årets ungdomsledare 2025.

Sammanfattning

Till årets ungdomsledarpris inkom totalt 26 nomineringar gällande 22 personer. Två personer har nominerats fyra respektive två gånger. I två nomineringar var det flera personer som nominerades gemensamt, men eftersom priset inte kan delas mellan flera valde de som nominerade en person bland de namn som skickats in. En person kan inte väljas eftersom han enligt uppgift är en arvoderad tränare.

Ungdomsledarpriset ska gå till en ideellt arbetande ledare inom föreningsdriven ungdomsverksamhet. Vinnaren utses av regionstyrelsen och delas ut på efterföljande regionfullmäktige varje år.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har utlyst 2025 års Ungdomsledarpris genom annonsering i lokal media, spridning av film om föregående års pristagare på hemsida och i sociala medier samt utskick till föreningar via Region Gotlands föreningsregister. Regionstyrelseförvaltningen har detta år mottagit 26 nomineringar, vilket är fler än föregående år.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Sofia Nordström, föreningskonsulent, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Inkomna nomineringar till Ungdomsledarpriset 2025
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-22

RS § 226 Ansökning effektivitetsdelegationen

Ärendenummer: RS 2025/1055

Paragraf föregående instans: AU § 120

Regionstyrelsens beslut

- Region Gotland beslutar att ingå i ansökan till Effektivitetsdelegationen om medel för två regiongemensamma satsningar för att effektivisera hälso- och sjukvården genom att öka regionernas kompetens och förmåga att införa effektiva AI-lösningar samt skapa en plattform för att snabbt och effektivt kunna skala och sprida lösningar som visat sig framgångsrika i en region till övriga regioner.

Sammanfattning

Regeringen har inrättat en effektivitetsdelegation för hälso- och sjukvården med uppdrag att fördela 250 miljoner kronor per år i statsbidrag till regionerna för insatser för att höja effektiviteten i hälso- och sjukvården under perioden 2025–2030. Statsbidraget fördelas utifrån ansökningar där regionerna enskilt eller i samverkan beskriver hur de vill använda medlen och förväntade resultat i form av effektiviseringar inom hälso- och sjukvården och dess administration.

Regionernas olika nätverk (inklusive regiondirektörerna) har identifierat två områden där samarbete mellan samtliga 21 regioner bedöms ge betydande effektivitetsvinster. För dessa områden vill regionerna göra gemensamma ansökningar om statsbidrag.

Regiongemensamt arbete med AI (Område 1)

Det första området handlar om att hjälpas åt att lösa ut hinder för AI-tillämpningar som förväntas ge betydande kvalitets- och effektivitetsvinster. Genom att samarbeta kring att lösa ut hinder för AI-tillämpningar inom exempelvis data, juridik, nytto- och riskanalyser och kompetensutveckling, uppstår samverkansvinster när nödvändiga underlag tas fram en gång i stället för 21 gånger. Dessutom kan tiden till implementering kortas och effektivitetsvinster (exempelvis genom minskad administration) uppnås i potentiellt alla regioner. Regionerna samarbetar redan kring området men statsbidrag innebär en möjlighet att förstärka och accelerera det gemensamma arbetet.

Förslaget innebär en gemensam ansökan om totalt 28 mnkr per år, motsvarande 1 mnkr per region och år för arbetstid för medarbetare från regionerna som bidrar i AI-satsningen samt ytterligare 7 mnkr per år för att möjliggöra koordination och externa resurser för exempelvis juridisk, teknisk eller hälsoekonomisk expertis. Medel fördelas mellan regionerna utifrån omfattning som de bidrar med kompetens.

Skalning och spridning av lyckade lösningar (Område 2)

Det andra området handlar om att utveckla en gemensam process och plattform för att möjliggöra skalning och spridning av lyckade lösningar, både tekniska och organisatoriska. Stora effektivitetsvinster kommer uppstå med ett nationellt ekosystem som möjliggör spridning och skalning av validerade och värdeskapande lösningar.

Förslaget innebär en gemensam ansökan om totalt 25 mnkr per år i 3 år, motsvarande 1 mnkr per region och år för arbetstid för medarbetare från regionerna som bidrar i satsningen med att identifiera, kvalificera och paketera lösningar och erfarenheter samt ytterligare 4 mnkr per år för att möjliggöra teknisk plattform och för att kunna ta in expertresurser som krävs för att möjliggöra enklare skalning, exempelvis juridisk, teknisk-, upphandlings-, införandestöd, generellt metodstöd eller hälsoekonomisk expertis. Medel fördelas mellan regionerna utifrån omfattning som de bidrar med resurser.

Deltagande regioner

För regioner som deltar innebär det ett ansvar att, utifrån sina respektive förutsättningar, bidra med resurser till det gemensamma arbetet och dokumentera vilka effekter det gemensamma arbetet medför i regionen. Den tid som avsätts för det gemensamma arbetet kommer att kompenseras genom sökta medel.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-16

Bilaga 1. Fördjupad information om regionernas gemensamma ansökan till Effektivitetsdelegationen 2025-04-01

RS § 227 Redovisning av projektverksamheten anslag 1:1 verksamhetsåret 2025

Ärendenummer: RS 2025/337

Paragraf föregående instans: REGU § 59

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Redovisning avser nuläge av anslag 1:1 regionala utvecklingsåtgärder den 31 mars 2025.

Projektportföljen består av 24 projekt. Projektstöd uppgår till 49 314 850 kr. (Företagsstöd uppgår till 2 445 246 kr). Utestående åtaganden är därmed 51 760 096 kr (av 62 miljoner kronor).

Fördelning av projekt enligt de utpekade styrkeområdena. Den indikativa fördelningen enligt Region Gotlands finansieringsplan (RS 2021/450) inom parentes:

- Näringslivets energiomställning – 10 621 367 kr, 22 % (20 %)
- Mat och livsmedel – 5 338 367 kr, 11 % (15 %)
- Besöksnäring – 4 917 684 kr, 10 % (15 %)
- RUA – 1 531 349 kr, 3 % (10 %)
- FoU – 725 000, 1 % (5 %)

Projektportföljen är fördelad efter prioriteringar i den regionala utvecklingsstrategin (RS 2018/1237) enligt följande:

- Stimulera innovation och förnyelse – 30 888 479 kr, 63 %
- Gå före i klimat- och energiomställningen – 7 248 573 kr, 15 %
- Stärk och utveckla näringslivet – 3 653 890, 7 %
- Utveckla attraktionskraften – 3 414 292 kr, 7 %
- Stärk tillgängligheten – 1 830 136 kr, 4 %
- Säkra kompetensen – 1 320 312 kr, 3 %
- Främja hälsa, delaktighet och trygghet – 725 000 kr, 1 %

Projektportföljen är fördelad efter mål i genomförandeprogrammen Näringslivets förutsättningar och innovation, Klimat, miljö och energi och Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland 2023-2027 enligt följande:

- Den regionala innovationskapaciteten är stärkt – 14 777 317 kr, 30 %.
- Näringslivsklimatet är bra och det finns goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag – 6 256 958 kr, 13 %.

- Främjandeaktörer på Gotland ökar sin kompetens att leda innovationsprocesser – 5 875 923 kr, 12 %.
- Innovations- och klustersamverkan ökar mellan regionala och med nationella aktörer – 5 317 555 kr, 11 %.
- Ett energisystem baserat på förnybar energi – 4 967 901 kr, 10 %.
- Gotlands attraktionskraft har stärkts – 4 649 983 kr, 9 %.
- Det finns goda förutsättningar för hållbar platsutveckling i bygder över hela Gotland – 2 212 583 kr, 4,5 %.
- Gotland har klarat ett förnybarhetsmål för energi – 1 841 674 kr, 4 %.
- Arbetsmarknaden är tillgänglig för alla – 725 500 kr, ca 1,5 %.
- Fler gotländska företag är aktiva på en större marknad 696 478 kr, ca 1,5 %.
- Validering, samt utbildning på olika nivåer som efterfrågas av arbetsgivare, erbjuds genom olika flexibla former och av flera olika utbildningsanordnare – 594 812, ca 1 %.
- Växthusgasutsläpp har minskat med 70 % jämfört med 2010 års nivå – 438 998 kr, ca 1 %.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-31

Projektportfölj 2025-03-31

PowerPoint- Redovisning anslag 1:1

RS § 228

Utblick 2.0 - ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ärendenummer: RS 2025/709

Paragraf föregående instans: AU § 121

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att finansiera Jönköpings läns projekt, Utblick 2.0, med 8,5 procent av projektets faktiska kostnader dock högst 488 290 kronor. Medlen tas från regionala utvecklingsåtgärder, anslag 1:1, under perioden 2025-04-01—2029-03-31.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Sammanfattning

Projektet Utblick 2.0 syftar till att stärka innovationskraften och den internationella konkurrenskraften i programområdet Småland och Öarna – Kalmar, Jönköping, Kronoberg och Gotlands län – genom ökat samarbete mellan offentlig sektor, akademi och forskningsinstitut. Arbetet utgår från erfarenheter inom projektet S3-plattformen och Agenda 2030. Huvudaktiviteterna omfattar benchmarking, workshops, internationella studiebesök och kompetensutveckling inom strategiska områden. På lång sikt förväntas projektet generera hållbar tillväxt och internationella samarbeten.

Region Jönköpings län är projektägare och projektet sker i samverkan med Region Kronoberg, Region Kalmar län och Region Gotland. Projekttiden är 2025-04-01 – 2029-03-31 och har en total budget på cirka 5,7 miljoner kronor, där Region Jönköpings län ansöker om 488 290 kronor från regionala utvecklingsmedel, 1:1-medel.

Bedömning

Projektet förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 17 - Genomförande och globalt partnerskap. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet Utblick 2.0 överensstämmer med prioritering *Stimulera innovation och förnyelse* i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet bidrar till att uppnå målet i Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation: *Innovations- och klustersamverkan ökar mellan regionala och med nationella aktörer*. Projektet bidrar också till insatsområdet: *Benchmarking och internationella samarbeten*. Projektet adresserar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling och visar en medvetenhet kring möjliga målkonflikter och synergier.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att projektet Utblick 2.0 bör prioriteras.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anna Stolarska, enhetschef och Stefan Persson, regional utvecklingsdirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan inkom 2025-03-25

Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2025-03-24

Skickas till

Region Jönköpings län

Enheten Samordning och Finansiering

RS § 229

G.AI.Lab – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ärendenummer: RS 2025/704

Paragraf föregående instans: REGU § 60

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att finansiera Science Parks Gotlands projekt G.AI.Lab med 60 procent av projektets faktiska kostnader dock högst 3 778 212 kronor. Medlen tas från regionala utvecklingsåtgärder anslag 1:1 under perioden 2026-01-01—2029-09-30.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Sammanfattning

Science Park Gotland har utformat projektet G.AI.Lab i syfte att öka den digitala mognaden samt kompetensen inom artificiell intelligens (AI) hos små och medelstora företag och offentliga organisationer på Gotland. Projektet erbjuder riktade utbildningar, rådgivning, AI-testmiljöer samt strategiskt nätverksbyggande. Långsiktigt ska projektet bidra till digital transformation, stärkt regional konkurrenskraft och etablera Gotland som ledande inom hållbar AI-användning.

Projektet pågår från 2026-01-01 till 2029-09-30 och har en total budget på 6 297 022 kr. Science Park Gotland är projektägare.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet G.AI.Lab förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet G.AI.Lab överensstämmer med prioriteringen Stimulera innovation och förnyelse i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet kommer att bidra till att uppnå följande mål i Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation: Den regionala innovationskapaciteten är stärkt. Projektet adresserar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling och visar en medvetenhet kring möjliga målkonflikter och synergier

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att projektet G.AI.Lab bör prioriteras.

Villkor

För beslut gäller bestämmelserna i Förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken samt Allmänna villkor.

Särskilda villkor

Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas och att Region Gotland fortsatt tilldelas medel för regionala utvecklingsåtgärder.

Projektet ska i all sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av Region Gotland. Region Gotlands logotyp ska finnas med på allt tryckt material, på hemsidor, i annonser och i alla sociala medier som projektet tar fram. Region Gotland logotyp ska vara synlig för besökare i anslutning till den lokal som projektägare nyttjar. Region Gotlands medfinansiering ska omnämnas vid intervjuer i sociala medier, tidningar, radio och TV.

Representanter för projektet ska delta på erfarenhetsträffar som arrangeras av Region Gotland.

Projektledare och projektmedarbetare ska finnas tillgängliga för löpande uppföljning under projektperioden.

Stödmottagaren ska under projektets gång lämna in ansökan om utbetalning och lägesrapport till Region Gotland enligt samma tidsplan för rapportering som till Tillväxtverket.

Slutrapportering och ansökan om slututbetalning ska vara Region Gotland tillhanda en månad efter projektavslut (via minansokan.se).

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan, inkom 2025-03-07

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-18

Skickas till

Enheten Samordning och Finansiering
Science Park Gotland

RS § 230

Ö-drifta – ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ärendenummer: RS 2025/705

Paragraf föregående instans: REGU § 61

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att finansiera Region Gotlands (Energicentrum) projekt Ö-drifta med 55,4 procent av projektets faktiska kostnader dock högst 3 155 459 kronor. Medlen tas från regionala utvecklingsåtgärder anslag 1:1 under perioden 2025-09-01-2028-12-31.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Sammanfattning

Projektet Ö-drifta ska stärka små och medelstora företag och offentliga organisationers kapacitet inom energiberedskap, effektiv elanvändning och lokala lösningar för energilagring och egen elproduktion. Syftet är att öka kunskapen och kapaciteten hos dessa grupper för att hantera förändringar i elsystemet.

Projektet pågår mellan perioden 2025-09-01 – 2028-12-31 och har en total budget på 5 695 773 kronor. Energicentrum är projektägare.

Bedömning

Projektet förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 7 Hållbar energi för alla och särskilt delmål 7.1 Tillgång till modern energi för alla och 7.2 Öka andelen förnybar energi i världen. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet Ö-drifta överensstämmer med prioritering *Gå före i klimat- och energiomställningen* i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Projektet bidrar även till ett av Gotlands utpekade styrkeområde, dvs. *näringslivets energiomställning*. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet bidrar till att uppnå följande mål i Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation: *Den regionala innovationskapaciteten är stärkt*. Projektet adresserar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling och visar en medvetenhet kring möjliga målkonflikter och synergier.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att projektet Ö-drifta bör prioriteras.

Villkor

För beslut gäller bestämmelserna i Förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken samt Allmänna villkor.

Särskilda villkor

Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas och att Region Gotland fortsatt tilldelas medel för regionala utvecklingsåtgärder.

Projektet ska i all sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av Region Gotland. Region Gotlands logotyp ska finnas med på allt tryckt material, på hemsidor, i annonser och i alla sociala medier som projektet tar fram. Region Gotland logotyp ska vara synlig för besökare i anslutning till den lokal som projektägare nyttjar. Region Gotlands medfinansiering ska omnämnas vid intervjuer i sociala medier, tidningar, radio och TV.

Representanter för projektet ska delta på erfarenhetsträffar som arrangeras av Region Gotland.

Projektledare och projektmedarbetare ska finnas tillgängliga för löpande uppföljning under projektperioden.

Stödmottagaren ska under projektets gång lämna in ansökan om utbetalning och lägesrapport till Region Gotland enligt samma tidsplan för rapportering som till Tillväxtverket.

Slutrapportering och ansökan om slututbetalning ska vara Region Gotland tillhanda en månad efter projektavslut (via minansokan.se).

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan, inkom 2025-02-28

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-25

Skickas till

Energicentrum

Enheten för Samordning och Finansiering

RS § 231

Stärkt hållbar konkurrenskraft – Ansökan om medel för regionala utvecklingsåtgärder

Ärendenummer: RS 2025/706

Paragraf föregående instans: REGU § 62

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar att finansiera Almi Företagspartner Gotland AB:s projekt, Stärkt hållbar konkurrenskraft, med 50 procent av projektets faktiska kostnader dock högst 3 029 414 kronor. Medlen tas från regionala utvecklingsåtgärder, anslag 1:1, under perioden 2025-09 01—2027-12-31.
- Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas.

Sammanfattning

Projektet Stärkt hållbar konkurrenskraft syftar till att öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag på Gotland genom att stärka kunskaperna om hållbarhetsrapportering enligt Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) och implementera cirkulära affärsmodeller. Projektet möter företagens ökande behov att anpassa sig efter miljömässiga krav från marknaden, staten och EU. På längre sikt ska projektet ge företagen kunskap och verktyg för att långsiktigt möta omvärldens hållbarhetskrav och därmed bibehålla konkurrenskraften både nationellt och internationellt.

Almi Företagspartner Gotland AB är projektägare. Projektet pågår mellan perioden 2025-09-01 till 2027-12-31 och har en total budget om 6 058 827 kronor.

Bedömning

Projektet förväntas bidra till Agenda 2030 genom att primärt arbeta mot mål 12 Hållbar konsumtion och produktion. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet Stärkt hållbar konkurrenskraft överensstämmer med prioritering *Stärk och utveckla näringslivet* i den regionala utvecklingsstrategin Vårt Gotland 2040.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att projektet bidrar till att uppnå följande mål i Genomförandeprogram för näringslivets förutsättningar och innovation: *Den regionala innovationskapaciteten är stärkt*. Projektet adresserar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling och visar en medvetenhet kring möjliga målkonflikter och synergier.

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att projektet Stärkt hållbar konkurrenskraft bör prioriteras.

Villkor

För beslut gäller bestämmelserna i Förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken samt Allmänna villkor.

Särskilda villkor

Beslutet gäller förutsatt att övrig finansiering beviljas och att Region Gotland fortsatt tilldelas medel för regionala utvecklingsåtgärder.

Projektet ska i all sin externa kommunikation informera om att insatserna är delfinansierade av Region Gotland. Region Gotlands logotyp ska finnas med på allt tryckt material, på hemsidor, i annonser och i alla sociala medier som projektet tar fram. Region Gotland logotyp ska vara synlig för besökare i anslutning till den lokal som projektägare nyttjar. Region Gotlands medfinansiering ska omnämnas vid intervjuer i sociala medier, tidningar, radio och TV.

Representanter för projektet ska delta på erfarenhetsträffar som arrangeras av Region Gotland.

Projektledare och projektmedarbetare ska finnas tillgängliga för löpande uppföljning under projektperioden.

Stödmottagaren ska under projektets gång lämna in ansökan om utbetalning och lägesrapport till Region Gotland enligt samma tidsplan för rapportering som till Tillväxtverket.

Slutrapportering och ansökan om slututbetalning ska vara Region Gotland tillhanda en månad efter projektavslut (via minansokan.se).

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Ansökan, inkom 2025-02-26

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-18

Skickas till

Enheten Samordning och Finansiering
Almi Företagspartner Gotland AB

RS § 232

**Gotland Game Hub – ansökan om medel
för regionala utvecklingsåtgärder**

Ärendenummer: RS 2025/711

Sammanfattning

Ärendet utgår.

RS § 233 OECD-projekt, öars ekonomi och reformdesign

Ärendenummer: RS 2024/1283

Paragraf föregående instans: REGU § 66

Regionstyrelsens beslut

- Informationen godkänns.

Sammanfattning

Projektet ”Öars ekonomi och reformdesign” har för Sveriges del avslutat analysfasen. OECD har överlämnat de slutliga kapitlen för Sverige och för Kroatien, medan överlämnandet av kapitlen för Grekland ännu inte ägt rum.

Övriga händelser under mars handlar om medverkan vid Skärgårdsriksdagen den 5 mars 2025.

Lägesrapporten tar upp:

- Återrapportering från Skärgårdsriksdagen den 5 mars 2025.
- Projektets progression.

Återrapportering från Skärgårdsriksdagen 2025, den 5 mars, Stockholm

Årets Skärgårdsriksdag ägde rum i Landstingshusets i Stockholm (se bifogade minnesanteckningar). Genom medverkan av Finlands jordbruksdepartement, som handhar skärgårdsfrågorna och en hel del fokus på EU-nivån och det arbete som vi gör inom ramen för vårt projekt, så fanns det en tyngdpunkt mot utblick.

Roland Engkvist, Region Gotland, presenterade det pågående TSI-projektet. Mottagandet visade på ett starkt intresse, men också frågor kring betydelsen av att ta in erfarenheter från olika ö-verkligheter.

I Finland pågår ett arbete med en revidering av den nationella skärgårdslagen och nya bestämmelser. Den nationella skärgårdslagen kom en gång till som ett svar på avfolkning i skärgårdarna. Med över 40 år på nacken så finns det vissa brister, bland annat otydliga kriterier för vad som klassificeras som skärgårdskommun och att en del paragrafer inte längre är aktuella. Just systemet med klassificering är sådant som tar en del tid och engagerar, då det med klassificeringen följer inslag av olika nivåer av stöd till service.

Statssekreteraren Daniel Liljeberg medverkade och påminde i sitt anförande om att regeringen till nästa vår kommer med en landsbygdsproposition.

I SVESAM-utredningen har de även ägnat tid åt öar och skärgårdar och de nämnde även deltagandet vid TAIEX-workshop den 14-15 november som Region Gotland var medarrangör av. SVESAM har även gått utbildning i

konsekvensbeskrivningsmetodik och de tar in erfarenheter från pilotöar (Arholma, Möja och Utö nämndes, men det kan finnas fler) som visar på förutsättningar att leva året om.

Många av deltagarna och de medverkande öarna delade med sig av sina förutsättningar, inte minst Holmön som var avskuret från all kommunikation efter en storm. Några av inslagen var via länk direkt från utomhusmiljöer eller i verksamheter.

Lotten Hjelm, från Skärgårdarnas riksförbund, menade att det finns en stark vilja att driva utveckling bland boende och bofasta, en anda av att ”vi vill gärna vara delaktiga”. Skärgårdarnas riksförbund arbetar stenhårt för att möjliggöra det. ”När man träffas då lär man sig om varandras förutsättningar”.

Ett genomgående tema handlade om boende och bofasta, året-runt-öar och förutsättningar att leva året runt. Här bidrog även forskare med sina resultat av bland annat bobarhetsbedömningar.

Sammantaget går det att säga att intressenterna som var på plats under Skärgårdsriksdagen utgör en betydelsefull grupp för genomslag för ö-relaterade frågor i Sverige. Här finns goda möjligheter att stärka samarbetet med dem.

Projektets progression

Med den reviderade tidplanen om en förlängning av projektet med 2 månader till den 30 november 2025, så bedömer projektgruppen att det finns goda möjligheter att klara åtagandena under våren 2025 och en fysisk workshop med OECD under oktober månad.

Parallellt med projektet så kommer Region Gotland medverka i Landsbygdsveckan och ha ett Almedalsseminarium på temat: ”Sverige – så mycket bättre med livskraftiga öar och skärgårdar: ett utvecklingssamtal och kunskapslyft för alla som vill bidra till en mer hållbar och inkluderande politik för Sveriges öar och skärgårdar”.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Roland Engkvist, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-31

Bilaga Minnesanteckningar Skärgårdsriksdag 2025

RS § 234 Beslut deltagande i internationella möten 2025

Ärendenummer: RS 2025/42

Paragraf föregående instans: REGU § 57

Regionstyrelsens beslut

- Regionstyrelsen beslutar om deltagande i internationella möten i enlighet med regionstyrelseförvaltningens förslag.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regionstyrelsen tar enligt Region Gotlands arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden ställning till deltagande i möten som politiska företrädare för Region Gotland får inbjudningar till (RS 2018/454). Region Gotland ämnar delta enligt bilagt förslag.

Bedömning

Region Gotland ämnar delta i nedanstående möten och konferenser. Förslag till förtroendevald representant för respektive möte framgår av regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse.

Möte med kommissionär Magnus Brunner och CPMR, den 14-15 maj 2025, Bryssel, Belgien

Kommissionär Brunner ansvarar för migration. Ett deltagande inom ramen för regionrådets roll som ordförande för CPMR. Mötet med kommissionären kommer att kombineras med andra möten i Bryssel.

CPMR Political Bureau, den 3-4 juli 2025, Haag, Nederländerna

CPMR Political Bureau är nätverkets styrelse som leds av dess ordförande. Vid styrelsemötena fattas styrande och strategiska beslut. Ett deltagande inom ramen för regionrådets roll som ordförande för CPMR. Uppdraget för sakkunnig är arbetsuppgifter som går utanför ordinarie uppdrag, vilket motiverar val av kostnadsställe.

CPMR Baltic Sea Commission general Assembly, den 27-28 augusti 2025, Bryssel, Belgien

Region Gotland är medlem i den geografiska arbetskommissionen som heter CPMR Östersjökommissionen (förkortas BSC efter den engelska motsvarigheten Baltic Sea Commission). Årsmötet är ett tillfälle att följa upp arbetskommissionens arbete, sätta mål och besluta om arbetsgrupper, ta del av varandras *best practice*, komma överens om opinionsbildande insatser och budskap. Den sakkunnigas deltagande ingår i den ordinarie funktionen som följer av sakkunnigas arbetsuppgifter, vilket motiverar val av kostnadsställe.

Tillägg till tidigare fattat beslut:

UN Ocean Conference och CPMR Intermediterranean Commission, den 10-15 juni 2025, Nice, Frankrike

Inbjudan till ordförande i CPMR att delta i FN:s konferens om hav och medverka i CPMR Intermediterranean Commissions årsmöte. Beslut fattat vid regionstyrelsen den 1 april 2025.

Tillägg: Sakkunnig deltar i CPMR IMC årsmöte den 10-11 juni 2025. Motivet för medverkan är medlemskontakter och att bistå ordförande med sakkunskap. Uppdraget för sakkunnig är arbetsuppgifter som går utanför ordinarie uppdrag, vilket motiverar val av kostnadsställe.

Ministerrådsmöte polska ordförandeskapet, den 19-20 maj 2025, Warszawa, Polen

Ministerrådsmöte om framtidens sammanhållningspolitik är ett tillfälle för CPMR att föra dialog med ordförandelandet i ministerrådet, Polen, och med andra nationella företrädare och EU:s institutioner. Kommissionen har inlett samråd om framtidens EU budget, där sammanhållningspolitik utgör en stor budgetpost. Ett första förslag från kommissionen förväntas bli presenterat under andra halvåret 2025.

CPMR är en av få nätverksorganisationer som har fått en inbjudan att delta. Det är motiverat att vara där för att ta tillvara medlemmarnas ståndpunkter om framtidens sammanhållningspolitik.

Strategiskt möte om kryssningsturism, den 8 maj 2025, Köpenhamn, Danmark

En inbjudan från Köpenhamns överborgmästare till regionstyrelsens ordförande att delta (eller den av regionstyrelsen utsedd representant för Region Gotland) i ett strategiskt samtal om hållbar kryssningsturism.

Bakgrund: Region Gotland är medlem i det internationella nätverket Cruise Baltic, som samlar kuststäder i Östersjöregionen med gemensamt fokus på en hållbar utveckling av kryssningsturismen. Som en del av detta arbete är Region Gotland inbjuden till ett strategiskt politiskt möte i Köpenhamn den 8 maj 2025 på initiativ av stadens överborgmästare.

Mötet samlar borgmästare och politiker från Östersjöländerna och danska kuststäder för att diskutera gemensamma politiska mål och ambitioner för den hållbara omställningen av kryssningsturismen. Fokus ligger bland annat på:

- de utmaningar som kryssningsturismen innebär för klimat och hållbarhet,
- etablering av landström och framtida investeringar,
- övriga initiativ som bidrar till att minska miljöpåverkan från kryssningar.

Region Gotland, som ägare till kryssningskajen i Visby, står inför ett viktigt arbete under hösten 2025 med att formulera mål och inriktning för utvecklingen av kryssningsverksamheten. Deltagandet i mötet ger värdefulla inspel från andra städer, goda exempel samt möjlighet till samordning kring gemensamma målsättningar i Östersjöregionen.

Mötet ligger i linje med Region Gotlands besöksnäringstrategi, där en hållbar utveckling av turismnäringen är central. Strategin lyfter särskilt vikten av samverkan, hållbar mobilitet och att Gotland fortsatt ska vara en attraktiv men ansvarsfull destination – något som även är av stor betydelse i relation till internationella kryssningsbesök.

Kommunstyrelsens ordförande eller av den utsedd representant för Region Gotland föreslås delta tillsammans med en tjänsteperson från förvaltningen, för att säkerställa representation både ur ett politiskt och operativt perspektiv.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-31

RS § 235 Information. Rapportering Internationell strategi och EU

Ärendenummer: RS 2023/967

Paragraf föregående instans: REGU § 58

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

I enligt med Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden (RS 2018/454) redovisas i bifogad tjänsteskrivelse:

- Reserapporter.
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands.
- Aktiviteter genomförda inom ramen för ordförandeskapet i CPMR.
- Övrigt från de internationella nätverken.

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Bilaga. Rapport ”Rättvis omställning på Gotland: Den gröna omställningens konsekvenser för arbetsmarknaden –analys och förslag”

Bilaga. Dag 1. Dokumentation från JPT Groundwork workshop,
Visby den 12-13 mars 2025

Bilaga. Dag 2. Dokumentation från JPT Groundwork workshop,
Visby den 12-13 mars 2025

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-31

RS § 236

Uppdrag utvecklat destinationsarbete – delrapport 2

Ärendenummer: RS 2025/845

Paragraf föregående instans: REGU § 54

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Arbetet med att utveckla besöksnäringen har tagit stora kliv framåt sedan den regionala besöksnäringstrategin för Gotland antogs 2019. Implementeringsarbetet har stärkt Gotlands position som en hållbar och attraktiv destination. I det nya förslaget *Regional besöksnäringstrategi för Gotland mot 2030* höjs ambitionsnivån ytterligare och platsutveckling får en mer central roll i det vidare utvecklingsarbetet, vilket kräver att samverkan, samhandling och samordning, vad det gäller Gotlands gemensamma destinationsutvecklingsarbete, behöver breddas och stärkas ytterligare. Likaså lyfts turism tydligare fram även som medel för ökad inflyttning. Med siktet inställt på visionen att *"Gotland ska upplevas som Sveriges mest hållbara och attraktiva resmål 2030"* finns behov av tydligare organisering, styrning och koordinering av destinationsarbetet med alla dess olika beståndsdelar.

Mot bakgrund av ovan beskrivning fick regionstyrelseförvaltningen i januari 2024 följande uppdrag:

Regionstyrelsen 2024-01-31, § 29

Regiondirektören får i uppdrag att utreda hur ett utvecklat destinationsarbete ska organiseras för stärkt attraktionskraft, platsutveckling, kommunikation och samordning för att effektivt nå målen i besöksnäringstrategin samt ta oss mot målet att bli fler boende på Gotland. Återrapport ska göras till regionstyrelsen i september 2024. (2024/891)

Ovan uppdrag är ett paraplyuppdrag som också rymmer två tidigare givna uppdrag gällande evenemang 2023/563 och erfarenheter från sommarserviceutredningen 2023/1405. Sammanslagningen av uppdragen bidrar till ökad tydlighet och effektivitet gällande hanteringen av samtliga uppdrag.

Gotlands destinationsarbete har inte sedan 2018, när det kommunala destinationsbolaget Inspiration Gotland lades ner, varit samlat under en tydlig organisation som har haft det regionala eller kommunala uppdraget att leda destinationsutvecklingsarbetet.

I nuläget är arbetet uppdelat mellan flera aktörer där Region Gotland genom regionstyrelseförvaltningen, Gotlands Förenade Besöksnäring och färjetransportören Destination Gotland är de mest centrala. Trots omfattande

samarbete mellan parterna råder det otydlighet kring uppdrag, roller och ansvar. Detta skapar glapp, ineffektivitet och otydlighet såväl mellan aktörer på Gotland som externt gentemot olika samverkansaktörer på nationell och internationell nivå, men också ut mot marknaden.

För att vara konkurrenskraftiga framåt behöver Gotland i större utsträckning växla upp sitt destinationsutvecklingsarbete och lägga fokus på platsutveckling och turismens- och besöksnäringens bidrag till samhällsutveckling.

För att få framdrift i uppdraget genomförde regionstyrelseförvaltningen under hösten 2024 en direktupphandling med syfte att utreda hur ett för Gotland utvecklat och långsiktigt destinations-, evenemang- och platsutvecklingsarbete bäst kan organiseras, styras och finansieras. Svensk destinationsutveckling vann upphandlingen.

Uppdraget genomförs mellan december 2024 och juni 2025 med slutleverans senast den 13 juni. Ursprunglig tidplan för slutleverans var januari 2026, men arbetsplanen kortades ner och slutleverans tidigarelades på begäran av regiondirektören.

Uppdraget till Svedest innefattar följande arbetspaket:

- Processledning och utredning.
- Kunskapsunderlag gällande infrastruktur och service för att möjliggöra en hållbar destinations- och platsutveckling.
- Nulägesanalys och scenarier.
- Analys och förslag kring styrning, organisering och finansiering.
- Delrapporter och slutrapport.

För förankring inom Region Gotland och för att säkerställa styrning av uppdraget har en styrgrupp bildats med för uppdraget centrala chefer inom Region Gotland. För att få framdrift har även en arbetsgrupp bildats med funktioner från regionstyrelseförvaltningen (RSF), teknikförvaltningen (TKF) och samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF).

För att säkerställa en god förankringsprocess externt har det bildats referensgrupper med relevanta aktörer, som på olika sätt bidrar till Gotlands destination- och platsutveckling.

Förankring är en viktig del i uppdraget och för att säkerställa en god förankringsprocess har referensgrupper bjudits in och möten genomförts med bred representation från näringslivsorganisationer, företag, myndigheter, lokala utvecklingsaktörer och andra för uppdraget relevanta aktörer som på olika sätt är centrala för och bidrar till Gotlands destination och platsutveckling.

Processledningsarbetet följer tidsplanen och arbetet inom styrgrupp och arbetsgrupp fungerar mycket väl.

Stort fokus har under perioden lagts på att arbeta fram ett kunskapsunderlag gällande infrastruktur och service. Kunskapsunderlaget kartläggs utifrån påverkan på målbilden i besöksnäringstrategin, det vill säga för att möjliggöra en hållbar destinations- och platsutveckling och besvarar bland annat frågan om vilken infrastruktur och service en destination rimligtvis bör ha. Till kunskapsunderlaget läggs ett bärkraftsperspektiv som tar hänsyn till känsliga resurser på Gotland. Bärkraft är ett kvalitativt perspektiv som ska ge ytterligare insikter och underlätta prioriteringar för organisering och styrning. Som en del i arbetet används Bostadsboken 2.0 för att bidra till insikter om vilka geografiska områden på Gotland som kan prioriteras ur ett inflyttarperspektiv.

Nulägesanalys och arbetet med scenarier utgår från ovan beskrivet kunskapsunderlag för att på så sätt ta fram relevanta jämförelser. Gotland är unik som destination och plats i sin helhet, men i sina delar är Gotland jämförbart med regioner och kommuner som har liknande storlekar för invånarantal och besökarantal, utbud, tillgänglighet, säsongsvariation och förhållanden mellan invånare och besökare.

Nulägesanalysens tidiga slutsatser är att Region Gotland sett till resurssättning både har en mindre regional strategisk organisering kring besöksnäringen kombinerat med en mindre kommunal utförarorganisation jämfört med destinationer med liknande volymer besökare och storlek på evenemang. Denna jämförelsevis låga dimensionering skapar utmaningar att möta besökarnas, invånarnas och näringslivets behov av service.

Analysen och framtagandet av förslag kring styrning, organisering och finansiering är påbörjat och tar stor hänsyn till möjligheterna att stärka destinations-, evenemangs- och platsutvecklingsarbetet genom befintliga och etablerade styrmodeller.

Under kommande månader kommer fortsatt fokus ligga på förankringsarbete både internt inom Region Gotland och externt. Utifrån framtagna nulägesanalys kommer ett urval av jämförelser med andra destinationer och platser att genomföras. Under maj månad genomförs analys utifrån kunskapsunderlag och fokus ligger på arbetet med framtagande av förslag till organisering, styrning och finansiering.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-29

RS § 237

Information. RUS-rapport 2025 - Uppföljning av Vårt Gotland 2040

Ärendenummer: RS 2025/861

Paragraf föregående instans: REGU § 55

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret ska Region Gotland, som regional utvecklingsaktör, följa och utvärdera utvecklingen i länet. Uppföljning och utvärdering av det regionala utvecklingsarbetet, liksom av utvecklingen på Gotland i stort, sker löpande genom olika format. Ett av dessa är en årlig rapport till regionfullmäktige om utvecklingen i förhållande till målen i den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Rapporten, som avser utvecklingen under 2024, är den fjärde uppföljningen av Vårt Gotland 2040 sedan den antogs 2021.

Rapporten presenteras på den konferensen ”Hur går det för Gotland” som i år kommer äga rum den 1 oktober. Rapporten sammanställs under mars-juni och presenteras på det regionala utvecklingsutskottets möte den 21 augusti 2025.

På regionala utvecklingsutskottets sammanträde den 15 april 2025 presenteras upplägget för 2025 årsuppföljning och rapportering, samt preliminära slutsatser från det pågåendearbetet med rapporten.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-25

RS § 238

Information. Förberedelse inför och återkoppling från politikerforum

Ärendenummer: RS 2024/2511

Paragraf föregående instans: REGU § 56

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Politikerforum är en nationell mötesplats där representanter för regeringen möter ansvariga politiker från landets regioner kring frågor om regional utveckling. Syftet är att förbättra och samordna det regionala utvecklingsarbetet genom dialog, samverkan, lärande och kunskapsspridning mellan regionerna, regeringen och berörda statliga myndigheter. Politikerforum samlas fyra gånger per år och diskuterar aktuella och relevanta frågor som berör det regionala utvecklingsarbetet. Region Gotlands representeras av ordförande/presidiet i det regionala utvecklingsutskottet.

Regionstyrelsen beslutade 2025-01-29 § 32 att ärendet *Förberedelse inför och återkoppling från politikerforum* ska vara en stående punkt på det regionala utvecklingsutskottet. Syftet är att säkerställa regelbundna förberedelser, samt återkoppling och dialog kring frågor som diskuterades.

Sedan det regionala utvecklingsutskottet senaste sammanträde den 6 mars 2025 har inget nytt politikerforum förekommit. Nästa forum äger rum **den 23 maj 2025** och vilka ämnen som kommer tas upp meddelas cirka två veckor i förväg.

Kommande möten för politikerforum är:

- **23 maj 2025**
- 3 oktober 2025
- 28 november 2025
- 27 februari 2026
- 22 maj 2026

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på det regionala utvecklingsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-25

RS § 239 Justering av taxor och avgifter bibliotek

Ärendenummer: RS 2025/752

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Revidering av taxor och avgifter för biblioteken antas att gälla från och med 2025-07-01.

Sammanfattning

Enligt bibliotekslagen (2013:801) ska allmänheten utan kostnad få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform. Folkbiblioteken får enligt lagen ta ut en avgift för vissa tjänster samt en ersättning för kostnader för porto, fotokopiering och liknande. Biblioteken har också rätt att ta ut ersättning för förkomna böcker och andra medier samt en förseningsavgift för de fall då låntagare inte i tid återlämnar det de har lånat. Biblioteken på Gotland avskaffade förseningsavgiften för alla låntagare i juli 2024. Avgiften för förkomna medier kvarstår.

Bibliotekens avgifter reviderades senast i juni 2024 då avgiften för försenad återlämning avskaffades. Bibliotekens avgifter och taxor anges i dokumentet *"Taxa för Region Gotlands Kultur- och fritidsavdelning"*. Dokumentet reviderades dock senast 2020-05-14. Sedan dess har bibliotekens verksamhet utvecklats, flera tjänster har tillkommit och andra har tagits bort på grund av att de inte längre används. Bibliotekens kostnad för vissa tjänster har ökat. Det är därför nödvändigt med en revidering av avgifter och taxor.

Två större höjningar av avgiften genomförs. Den ena rör avgiften för fjärrlån, där en höjning föreslås från 20 kronor per lånad bok till 50 kronor per lånad bok inom Norden samt från 150 till 200 kronor för lån utanför Norden. Hanteringen av fjärrlån är mycket personalkrävande och medför varje år stora kostnader för porto. Syftet med höjningen av avgiften är att säkerställa att låntagare bara beställer det material de verkligen behöver. Den andra är avgiften för förkommen lånad surfplatta, där en höjning föreslås från 300 kronor till 1000 kronor. Inköpskostnaden för en surfplatt är hög och en förhållandevis hög avgift om den försvinner eller förstörs förväntas öka motivationen till att vara rädd om den och lämna tillbaka den i god ordning.

En större avgift införs. Riktlinjer och kostnad för hyra av foajén och hörsalen E22 på Almedalsbiblioteket anges i dokumentet *"Riktlinjer för program och arrangemang vid Biblioteken på Gotland"*. På grund av ändrade förutsättningar för Almedalsbiblioteket att kostnadsfritt utnyttja E22 under vissa tider behöver taxor och villkor för hyra revideras. De behöver också föras in i kultur- och fritidsavdelningens samlade dokument för avgifter och taxor, där de saknas idag.

En skrivning om avgifter vid samarbeten med externa aktörer läggs till, i syfte att möjliggöra att bestämma eventuella taxor och avgifter vid varje enskilt samarbete.

De reviderade avgifterna och taxorna förväntas inte få några budgetpåverkande konsekvenser. Ej heller bedöms revideringen få konsekvenser ur ett barn-, jämställdhets- eller geografiskt perspektiv. Förväntat minskade transporter av fjärrlån är positivt ur ett klimat- och miljöperspektiv.

Revideringen gäller från 2025-07-01.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget till revidering ska antas i enlighet med motiveringarna ovan.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att revideringen inte medför några konsekvenser.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att revideringen inte medför några budgetpåverkande konsekvenser. Det personalekonomiska perspektivet bör påverkas positivt då revideringen av avgifter för fjärrlån förväntas medföra en minskad arbetsbörda.

För låntagare som ofta utnyttjar fjärrlånetjänsten kan förändringen sannolikt upplevas som negativ. Bedömningen är dock att det övergripande budget- och personalekonomiska perspektivet överväger den upplevda försämringen.

Kostnaden för att hyra hörsalen E22 kommer att negativt påverka bibliotekens möjligheter att samverka med för föreningar, då biblioteken inte har medel att bekosta evenemang i samma utsträckning som tidigare, samt att många aktörer sannolikt inte kommer att ha råd att betala kostnaden för lokalen.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att revideringen inte medför några konsekvenser. Lån av medier för barn är redan idag undantagna alla avgifter.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att revideringen kan få positiva konsekvenser avseende transporter då antalet fjärrlån förväntas minska.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Taxa för Region Gotlands Kultur- och fritidsavdelning, reviderad
Riktlinjer för program och arrangemang vid Biblioteken på Gotland, reviderad
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-28

Skickas till

Kultur- och fritidsavdelningen

RS § 240 **Information. Biblioteksplan 2026-2029**

Ärendenummer: RS 2024/2140

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Processen pågår med att ta fram en ny gemensam biblioteksplan för Region Gotlands biblioteksverksamheter för perioden 2026-2029. Arbetet utgår från övergripande styrdokument som bibliotekslagen, skollagen, Regional utvecklingsstrategi *Vårt Gotland 2040* och Regionens kulturplan 2025-2028. Processen tar även hänsyn till aktuella samhällsutmaningar och omvärldstrender samt ett stort antal inspel från politiker, allmänhet, biblioteksanställda, regionala råd och tjänstepersoner.

Många vägval har gjorts och beslut fattats för att nå fram till tre gemensamma långsiktiga inriktningar för biblioteken mot 2040, samt åtta mål som beskriver önskad förflyttning under planperioden 2026-2029. Nu återstår skrivandet av texter som ska förklara utmaningarna, inriktningarna och målen samt beskriva förflyttningarna. Arbetet har blivit något försenat, därför presenteras en reviderad tidsplan.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att informationen tas emot.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-28

RS § 241

Information. Uppföljning stödgivning kultur 2024

Ärendenummer: RS 2025/1132

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsavdelningen har sammanställt kvantitativa uppgifter i den primärkommunala stödgivning som skett genom kulturenheten under 2024, samt arbete som skett inom ramen för den offentliga konsten, skapande skola och kulturgarantin. Sammanställningen visar bland annat antal sökande till de olika stöden, totalt sökt belopp, antal beviljade stöd, uppdelning antal män och antal kvinnor bland sökande till personbaserade stöd samt uppdelning inom vilka konstarter och kulturområden som medel sökts och beviljats. Inom arbetet med skapande skola och kulturgarantin har antalet deltagande barn sammanställts.

Det nya bidragssystemet togs i bruk i slutet av 2024, vilket lett till att uppföljningen i stort liknar 2023 års uppföljning. Avvikelsen är att det under året både utlysts en omgång tryckningsstöd och en omgång av det nya produktionsstödet för litteratur enligt det nya bidragssystemet.

Statistiken visar att könsfördelningen i fördelningen av de personrelaterade stöden är jämnare än året innan. Den tillfälliga fördelningen av verksamhetsmedel (på grund av att det regionala utvecklingsstödet ej kunnat fördelas) har kunnat stärka svagare konstområden som slöjd och form, dans och teater. Antalet sökande till stöden har generellt ökat med cirka 20 %, bland annat till stipendierna och arrangörsstödet. Aktörer som har en bred konstområdesöverskridande verksamhet får 30 % av stöden, följt av musikområdet som får 21 %, följt av kulturarvsområdet på 13 %, följt av bild- och formområdet med 13 % av stöden.

Statistiken för föregående års arbete inkluderar även arbetet med den offentliga konsten, kulturgarantin och skapande skola. 2024 hade kulturenheten 14 offentliga konstprojekt på gång vilket är ovanligt många. 14 inköp av konstverk gjordes till konstsamlingen från nio konstnärer. Total budget för pågående konstprojekt inom enprocentsmålet var 11,5 mnkr (sträcker sig över flera år). I Skapande skola-satsningen har 2533 barn deltagit under läsåret 2024-2025. Inom ramen för kulturenhetens arbete med barn och unga, inklusive kulturgarantin, har 3021 barn deltagit under 2024. Utvecklingsarbete pågår kring uppföljning av kulturgarantin.

Bedömning

Slutsatser att ta med i arbetet med stödgivning framåt är frågan om möjligheten att stärka och eventuellt omfördela stöd till aktörer inom svaga konstområden. Att söktrycket ökar markant har många förklaringar, kommunikation, ökat behov, ökade kostnader i samhället med mera. Arbetet behöver fortsätta med att förbättra kommunikation kring stöd och stipendierna nu när det nya bidragssystemet är igång. Skillnaden i könsfördelningen mellan män och kvinnor har jämnats ut. Musikområdet och kulturarvsområdet är de områden med mest stöd från Region Gotland, följt av bild- och formområdet. Spel, dans- och slöjd- och formområdet är fortfarande svaga, men tack vare förstärkningar och uppräknings har en förbättring ändå kunnat ske från 2023. Utmaningen att följa svaga områden kräver också en utveckling av statistiken eftersom en del av de svaga områdena finns inbäddade hos de aktörer som arbetar konstområdesövergripande. Ett exempel är områdena spel och slöjd och form som är betydande inom ramen för till exempel Medeltidsveckans verksamhet.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-29

RS § 242

Information. Rapportering från institutioner kultursamverkansmodellen 2024

Ärendenummer: RS 2024/1699

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Inom Kultursamverkansmodellen fördelar Region Gotland både statliga och regionala medel till ett antal regionala kulturinstitutioner. Totalt innebär det att kultursamverkansmodellen på Gotland 2024 omfattar 53,2 mnkr.

Kultursamverkansmodellen styrs av nationella kulturpolitiska mål och den regionala kulturplanen. Institutionerna rapporterar varje år via det nationella systemet kulturdatabasen. Region Gotland sammanställer årligen utvalda uppgifter till en rapport, vilken härmed presenteras och bifogas i ärendet.

Efter en inledande text ges en kort sammanfattning av ekonomi, publik och verksamhetsbesök, utbud av scenkonstföreställningar och främjandeorganisationernas aktiviteter. Därefter presenterar rapporten ett axplock ur institutionernas verksamhetsberättelser och avslutar med en beskrivning av pågående utvecklingsprocesser som berör kultursamverkansmodellen.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att regionstyrelsen tar emot informationen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Kultursamverkansmodellen 2024 – årlig rapport
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-28

RS § 243

Medborgarförslag - Förslag på studiebesök för kommunens tjänstemän och beslutsfattare

Ärendenummer: RS 2023/585

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2023-03-07 där förslagsställaren föreslår att en delegation ska skickas på studiebesök till Falun och Västerås inför planeringen av nya Solbergabadet. Besöken avser studera och hämta information om funktioner för badhus såsom omklädningsrum, entréer, bassänger och ny teknik. Förslagslämnaren föreslår även att delegationen ska studera städernas avfallshantering och besöka återvinningscentraler. Förslagslämnaren beskriver att Falun har en framstående avfallshantering och att återvinningscentralen Ingarvet erbjuder kostnadsfri service i jämförelse med den på Gotland.

Regionstyrelseförvaltningen delar uppfattningen att en omvärldsbevakning är relevant i byggandet av Nya Solbergabadet. Under förstudien besöktes badhusen i Skövde, Enköping och Järfälla. Vid ett senare skede även Täbybadet och under 2022 reste teknikförvaltningen (TKF) till Linköping för att hämta inspiration och ta lärdomar från byggprojektet av det badhus som öppnades 2023. Nya Solbergabadets innehåll och utformning är färdigt och framåt i byggprocessen bevakas frågor om produktionsmetoder och drift av anläggningen.

Teknikförvaltningens avfallsavdelning har i nuläget ett planerat besök till Uppsala för att studera hur de arbetar med fastighetsnära insamling. Erfarenhets- och kompetensutbyte sker fortlöpande inom förvaltningen.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att en omvärldsbevakning sker kontinuerligt inom förvaltningarna samt efter de behov som förekommer i projekt och verksamhet och anser därmed medborgarförslaget besvarat.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen anser medborgarförslaget besvarat med motiveringen att en omvärldsbevakning gjorts i samband med förstudien till Nya Solbergabadet och att förvaltningarna även fortsättningsvis har en kontinuerlig bevakning av ny teknik, drift, utformning, planering och genomförande av projekt-, verksamhet- och produktionsmetoder.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2023-03-07

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-24

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 244

Medborgarförslag - Hedra det unika Gotlandsrusset i form av ett ståtligt Gotlandsruss

Ärendenummer: RS 2022/341

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget avslås.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag har inkommit 2022-02-25 där förslagsställaren föreslår att Region Gotland uppför en staty föreställande ett gotlandsruss i närheten av Skrubbs travbana, förslagsvis vid den mindre rondellen vid ICA Maxi stormarknad och handelsområdet Stenhuggaren i Visby. Förslagslämnaren förklarar att gotlandsrusset vore ett rättvist landmärke för Gotland eftersom det är en egen hästras som används i trav och att den är eftertraktad internationellt. Förslagslämnaren hänvisar vidare till sitt tidigare medborgarförslag från 2020 (RS 2020/595) om ett snarlikt uppförande av hyllning till gotlandsruss. Det medborgarförslaget avfärdades med hänvisning till att frågan inte hörde hemma inom Region Gotland utan inom Trafikverket.

Trafikverket har ansvaret för även den cirkulationsplats förslag avser och därför föreslår regionstyrelseförvaltningen att medborgarförslaget avslås.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen delar uppfattningen att gotlandsrusset är en betydelsefull symbol för Gotland, men gör bedömningen att avslå medborgarförslaget eftersom Trafikverket ansvarar för cirkulationsplatser.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2022-05-25

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-28

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 245

Medborgarförslag - Uppstart av en Folkverkstad/Makerspace i Visby (eller på flera orter)

Ärendenummer: RS 2023/1606

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag om uppstart av en Folkverkstad/Makerspace inkom 2023-08-15. Förslagsställaren har inspirerats av en folkverkstad vid ett besök i ett norskt bibliotek. Där fanns bland annat 3D skrivare, utrustning för screentryck, laserskärare, storformats skrivare, digitaliseringsverktyg för vhs & diabilder och verktyg att låna. Det var en plats där människor i alla åldrar kunde mötas genom eget skapande och workshops. Förslagsställaren lyfter också möjligheten att söka pengar för genomförande via allmänna arvsfonden.

Tankar om gemensamhetsverkstäder eller Makerspace har lyfts i omgångar under flera år. Efterfrågan har funnits både från ideella och professionella kulturskapare.

Sedan medborgarförslaget inkom har Hantverket skapats i gårdshuset på Kulturrum, Speksrum 6 i Visby. Verksamheten drivs av Studieförbundet Vuxenskolan, Gotlands läns Hemslöjdsförbund, Textil Gotland och Region Gotlands Slöjd- och Formutvecklare. Broderiakademin, Stickakademin och flera hantverksgrupper har också sin verksamhet i Hantverket. Där anordnas bland annat workshops, slöjdhäng och hantverkshäng som är öppna för allmänheten.

Verksamheten utvecklas ständigt med nya samarbetsparter och idéer om utökad maskinpark samt att arbeta närmare biblioteket och Kulturskolan kan tas vidare i framtida utvecklingsarbete. Finansieringsmöjligheter diskuteras löpande.

Utöver detta har också Konst och Form på Gotland tillskapats. Det är en främjandeorganisation för gotländska professionella kulturskapare inom bild, form, slöjd och gestaltad livsmiljö. Även denna verksamhet finns i Kulturrum. Inom denna organisation förs dialog med Riksantikvarieämbetet (RAÄ) kring gemensamma utvecklingsprojekt såsom residens och workshops i den utställningsverkstad som RAÄ har i Visby.

Ett enskilt initiativ till ett Makerspace har också tagits genom Space Ateljéer. I Gotlandshems gamla förskolelokaler vid torget på Signalgatan finns nu en ekonomisk förening med 400 kvm lokaler för skapande, från drejning via

textilarbete till smyckestillverkning och snickeri. Verksamhet bedrivs för både barn och vuxna.

Det finns vissa möjligheter att tillgodose de behov som förslagsställaren lyfter inom dessa verksamheter, särskilt genom ökad samverkan och ökad extern kommunikation. De har dock begränsade resurser och kan inte förväntas ha kontinuerligt öppet för en allmänhet.

En gemensamhetsverkstad i ett eller flera bibliotek skulle därför kunna vara mer tillgänglig för civilsamhället, men kräver utökade resurser. På flera bibliotek i Sverige finns liknande verksamheter. Dessa drivs exempelvis kopplade till bibliotekens demokratiuppdrag, ibland kopplat till MIK-uppdraget, ibland till läsfrämjandeuppdraget, ibland som en del i bibliotekens hållbarhets och/eller beredskapsarbete. Biblioteken på Gotland hade långtgående planer på samverkan kring makerspace med Fenomenalen, slöjdutvecklarna, Uppsala universitet campus Gotland och Science park för ca 10 år sedan. Planerna föll då på finansieringsfrågan.

Regionstyrelseförvaltningen tar med förslaget som inspiration till löpande arbete och framtida utvecklingsarbete.

Bedömning

Medborgarförslaget anses besvarat.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2023-08-15

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-04-11

Skickas till

Förslagsställaren

RS § 246

Medborgarförslag. Restaurangtorg på Visby lasarett

Ärendenummer: RS 2020/726

Paragraf föregående instans: AU § 136

Regionstyrelsens beslut

- Medborgarförslaget anses besvarat.

Sammanfattning

Ett medborgarförslag gällande restaurangtorg Visby Lasarett har inkommit till regionstyrelseförvaltningen. Medborgarförslaget lyfter det restaurangtorg utanför Ica Maxi, Visby, som lanserades under coronapandemin med take-aways från flera av öns lokala restauranger, som förslag till matutbud på Visby Lasarett. Det beskrivs att anställda vid en av regionens största arbetsgivare, Visby Lasarett, står helt utan möjlighet att köpa mat under kvällar och helger. Vidare står i förslaget att det vore fantastiskt om matutbudet på lasarettet kunde breddas samtidigt som det lokala näringslivet gynnades, särskilt vintertid. Möjligheten för anställda, och kanske även patienter, att köpa matlådor från restauranger skulle innebära ett lyft för matutbudet på sjukhuset samt att personalnöjdheten och attraktiviteten för Visby Lasarett som arbetsgivare troligtvis skulle öka i samma veva.

Utgångspunkt är följande lagar, riktlinjer och policy:

- Region Gotlands Mat- och måltidspolicy, fastställd av regionstyrelsen.
- De nordiska näringsrekommendationerna (NNR).
- Livsmedelsverkets nationella riktlinjer för måltider på sjukhus.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen, avdelning Måltid, beskriver nedan hur utbudet i restaurangen på Visby Lasarett ser ut idag samt Livsmedelsverkets rekommendationer för måltider på sjukhus.

Medborgarförslaget inkom under pandemin år 2020. Förutsättningarna samt utbudet från Avdelning Måltid ser idag något annorlunda ut mot 2020. Under det senaste året har en renovering genomförts i restaurangen och måltidsmiljön har uppdaterats. Menyn och kvalitén på måltiderna har även förhöjts i samband med förbättrade möjligheter i serveringslinjen i restaurangen. Återkoppling från matgästerna är av stor vikt i utvecklingsarbetet kring måltiderna i restaurangen och tas med i menyplaneringen av restaurangens meny. Avdelning Måltid följer andra kommuners utvecklingsarbeten gällande restaurangutbud på sjukhus.

I restaurangen erbjuds upp mot fyra alternativ, varav minst ett vegetariskt. Det förekommer även att mat som har kunnat tas tillvara från tidigare serveringar

erbjuds som ytterligare alternativ. I tillägg finns det alltid ett utbud av frysta och kylda portioner att köpa i restaurangen under öppettiderna. Utöver restaurangens utbud finns även en varumaskin i lasarettets entré som är öppen dygnet runt men som ej drivs av Avdelning Måltid. I tillägg finns idag ett flertalet större privata måltidsleveranstjänster som bland annat levererar kvällar och helger som alternativ.

Öppettiderna i restaurangen är anpassade utifrån när det är flest personal, besökare och patienter på lasarettet vilket är dagtid och fram till 15-15.30-tiden på eftermiddagen.

Avdelning Måltid arbetar utifrån Livsmedelsverkets riktlinjer och Nordiska närings rekommendationer som baseras på den senaste aktuella forskning kring mat och hälsa. I Livsmedelsverkets Nationella riktlinjer för måltider på sjukhus står det beskrivet; ”Maten som erbjuds i kafeterior, kiosker och restauranger påverkar vad patienter, personal, studenter och besökare väljer att äta. Ett gott, hälsosamt och miljösmart utbud underlättar för alla på sjukhuset att göra hållbara val och är därför en viktig del i ett hälsofrämjande arbetssätt. I en verksamhet där hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande sjukvård bedrivs handlar det ytterst om trovärdighet.” Vidare beskrivs; ”Sjukhuset bör aktivt styra utbudet så att hållbara val för både hälsa och miljö uppmuntras och utbudet av ohållbara livsmedel begränsas. De hållbara valen kan lyftas fram genom ökad tillgänglighet, synlig placering och förmånlig prissättning.” ”I de fall sjukhuset inte driver kafeterior, restauranger, kiosker och varuautomater i egen regi bör man vid upphandlingen av dessa verksamheter ställa krav på samverkan kring utbud, exponering och marknadsföring.”

Konceptet som beskrivs i medborgarförslaget var en tillfällig lösning som Ica Maxi hade under pandemin och restaurangtorget har utgått efter pandemin.

Utifrån ovan aspekter föreslår regionstyrelseförvaltningen att fortsätta enligt nuvarande restaurang och koncept som Avdelning Måltid driver idag.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Medborgarförslag 2020-04-22

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-03-06

Skickas till

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Regionstyrelseförvaltningen
Förslagsställaren

RS § 247

Sammanträdesplan för regionstyrelsen och regionfullmäktige 2026

Ärendenummer: RS 2025/1093

Paragraf föregående instans: AU § 137

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Förslag till sammanträdesplan 2026 för regionfullmäktige fastställs.

Regionstyrelsens beslut

- Förslag till sammanträdesplan 2026 för regionstyrelsen fastställs.

Sammanfattning

Förslaget till sammanträdesplan för 2026 har tagits fram av regionstyrelseförvaltningens kansli.

Vid framtagandet har hänsyn tagits till SKR:s sammanträden och beredningar. Hänsyn har också tagits till regionstyrelsens beslut 2025-04-01, § 122 att *"Majoritetens budgetförslag ska presenteras på det arbetsutskott som följer minst en vecka efter att budgetberedning eller budgetavstämning avslutats"*. För arbetsutskottet i maj 2026 har dock justering gjorts utifrån den halvdag som infaller före Kristi himmelsfärdsdag den 13 maj 2026. I sammanträdesplanen för 2026 har två dagar avsatts för regionfullmäktige i juni.

Sammanträdesplanen är avstämd med regionfullmäktiges presidie, regionstyrelsen, regiondirektören och regionstyrelseförvaltningens ledningsgrupp. Sammanträdesplanen har också presenterats för nämndsekreterarnätverket.

Vid framtagandet har en utgångspunkt varit att lägga en sammanträdesplan som möjliggör och ger utrymme för en förbättrad kvalitet i ärendeberedningsprocessen, där ambitionen är att öka kvaliteten på underlag, skapa en struktur för att arbeta uppdrags- och ärendedrivet, skapa utrymme för en bred förankring genom tjänstepersonsberedning samt att skapa utrymme för inläsningar av handlingar och protokoll.

Bedömning

Bedömningen är att framtaget förslag till sammanträdesplan är väl förankrad och ligger i linje med det uppdrag regionstyrelseförvaltningen har att förbättra kvaliteten i ärendeberedningsprocessen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Anna Malm, kanslichef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förslag sammanträdesplan 2026

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-14

Skickas till

Samtliga nämnder

Regionstyrelseförvaltningens direktörer

RS § 248 **Uppföljning uppdrag regionstyrelseförvaltningen**

Ärendenummer: RS 2024/873

Regionstyrelsens beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt en uppdragslista för uppdrag som är beslutade av regionstyrelsen. Uppdragen följs upp och redovisas vid varje regionstyrelsesammanträde. Uppdragens status redovisas utifrån färgerna grönt, gult, rött och vitt.

Grönt betyder att uppdraget följer beslutad tidplan. Gult betyder att det finns viss avvikelse mot beslutad tidplan och rött betyder att det finns en stor avvikelse mot beslutad tidplan. När uppdraget har markerats som gult eller rött kommer en ny tidplan att föreslås. Ett uppdrag som ännu inte har fått en tidsplan kommer att vitmarkeras.

Rödmarkerad text i uppdragslistan indikerar att texten lagts till eller reviderats sedan den senaste redovisningen i regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-07

Uppdragslista daterad 2025-05-16

RS § 249

Val. Ersättare i regionstyrelsens arbetsutskott

Ärendenummer: RS 2024/1120

Regionstyrelsens beslut

- I tillägg till nuvarande ledamöter och ersättare i regionstyrelsens arbetsutskott väljs följande ersättare:

Jenny Larsson (S)
Greger Eneqvist (S)
Katrina Ansarfwe (S)
Lena Broén (S)
Inger Axell (S)
Lina Runander (M)
Mårten Silvé (M)
Rolf Öström (M)
Malin Karlberg (C)
Dan Rådström (C)
Jörgen Benzler (V)
Micke Seid (MP)
VAKANT (KD)
Anna Hrdlicka (L)
Lars Engelbrektsson (SD)
Cecilia Lange Rosén (SD)

- Inträdesordningen för regionstyrelsens arbetsutskott beslutas enligt följande:

Ordinarie ledamöter

S Meit Fohlin
S Filip Reinhag
S Oscar Lindster
M Andreas Unger
C Johan Malmros
C Eva Ahlin
V Saga Carlgren

Ersättare

S Thomas Karlström
S Håkan Ericsson
S Jenny Larsson
S Greger Eneqvist
S Katrina Ansarfwe
S Lena Broén
S Inger Axell

att i nu nämnd ordning inträda vid förbinder för ordinarie i S-gruppen.

M Sara Vilhelmsson
M Mariette Nicander
M Lina Runander
M Mårten Silván
M Rolf Öström

att i nu nämnd ordning inträda vid förbinder för ordinarie i M-gruppen

C Fredrik Gradelius
C Bibbi Olsson
C Malin Karlberg
C Dan Rådström

att i nu nämnd ordning inträda vid förbinder för ordinarie i C-gruppen

MP Maya Arfvidson
V Jörgen Benzler
MP Micke Seid

att i nu nämnd ordning inträda vid förbinder för Saga Carlgren (V)

KD VAKANT
L Anna Hrdlicka
SD Lars Englbrektsson
SD Cecilia Lange Rosén

Vid ytterligare förbinder ska ersättarna inkallas ur respektive förhandlingsgrupp, S-M-gruppen, C-KD-L- gruppen respektive V-MP- gruppen i den ordning de upptas i detta protokoll. Därefter skall ersättare inkallas i den ordning de upptas i detta protokoll.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regionstyrelsen gav 2024-03-27, § 97 regiondirektören i uppdrag att se över regionstyrelsens reglemente så att alla ersättare i regionstyrelsen ska kunna gå in i regionstyrelsens arbetsutskott och regionala utvecklingsutskott.

Regionfullmäktige beslutade 2025-04-28, § 73 att anta ändring i 24 § i regionstyrelsens reglemente i syfte att ge regionstyrelsen mandat att besluta om antal ledamöter och ersättare i regionstyrelsens arbetsutskott. Regionstyrelsen beslutade 2025-04-01, § 133 att anta föreslagna ändringar i avsnitt 2.1 och 3.1 i *Instruktion – Regionstyrelsens beredande organ* i syfte att utöka antalet ersättare i regionstyrelsens utskott från 7 till 23 ersättare.

Regionstyrelsen har att utse ersättare till regionstyrelsens arbetsutskott i syfte att utöka antalet ersättare, samt besluta om inträdesordning för ersättarna.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på partiernas förslag om ersättare till arbetsutskottet samt inträdesordning och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2025-04-28, § 73

Regionstyrelsen 2025-04-01, § 133

Bilaga. Val av ersättare till regionstyrelsens arbetsutskott

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-08

RS § 250

Val. Ersättare i det regionala utvecklingsutskottet

Ärendenummer: RS 2024/1120

Regionstyrelsens beslut

- I tillägg till nuvarande ledamöter och ersättare i regionstyrelsens regionala utvecklingsutskott väljs följande ersättare:

Jenny Larsson (S)
Greger Eneqvist (S)
Katrina Ansarfwe (S)
Lena Broén (S)
Inger Axell (S)
Lina Runander (M)
Mårten Silvén (M)
Rolf Öström (M)
Malin Karlberg (C)
Dan Rådström (C)
Maya Arfvidson (MP)
Micke Seid (MP)
VAKANT (KD)
Anna Hrdlicka (L)
Lars Engelbrektsson (SD)
Cecilia Lange Rosén (SD)

- Inträdesordningen för regionstyrelsens regionala utvecklingsutskott beslutas enligt följande:

Ordinarie ledamöter

S Meit Fohlin
S Filip Reinhag
S Oscar Lindster
M Sara Vilhelmsson
C Johan Malmros
C Eva Ahlin
V Saga Carlgren

Ersättare

S Thomas Karlström
S Håkan Ericsson
S Jenny Larsson
S Greger Eneqvist
S Katrina Ansarfwe
S Lena Broén
S Inger Axell

att i nu nämnd ordning inträda vid förbinder för ordinarie i S-gruppen.

M Andreas Unger
M Mariette Nicander
M Lina Runander
M Mårten Silvén
M Rolf Öström

att i nu nämnd ordning inträda vid förbinder för ordinarie i M-gruppen

C Fredrik Gradelius
C Bibbi Olsson
C Malin Karlberg
C Dan Rådström

att i nu nämnd ordning inträda vid förbinder för ordinarie i C-gruppen

V Jörgen Benzler
MP Maya Arfvidson
MP Micke Seid

att i nu nämnd ordning inträda vid förbinder för Saga Carlgren (V)

KD VAKANT
L Anna Hrdlicka
SD Lars Engelbrektsson
SD Cecilia Lange Rosén

Vid ytterligare förbinder ska ersättarna inkallas ur respektive förhandlingsgrupp, S-M-gruppen, C-KD-L- gruppen respektive V-MP- gruppen i den ordning de upptas i detta protokoll. Därefter skall ersättare inkallas i den ordning de upptas i detta protokoll.

Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Regionstyrelsen gav 2024-03-27, § 97 regiondirektören i uppdrag att se över regionstyrelsens reglemente så att alla ersättare i regionstyrelsen ska kunna gå in i regionstyrelsens arbetsutskott och regionala utvecklingsutskott.

Regionfullmäktige beslutade 2025-04-28, § 73 att anta ändring i 24 § i regionstyrelsens reglemente i syfte att ge regionstyrelsen mandat att besluta om antal ledamöter och ersättare i regionstyrelsens utskott. Regionstyrelsen beslutade 2025-04-01, § 133 att anta föreslagna ändringar i avsnitt 2.1 och 3.1 i *Instruktion – Regionstyrelsens beredande organ* i syfte att utöka antalet ersättare i regionstyrelsens utskott från 7 till 23 ersättare.

Regionstyrelsen har att utse ersättare till regionstyrelsens regionala utvecklingsutskott i syfte att utöka antalet ersättare, samt besluta om inträdesordning för ersättarna.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på partiernas förslag om ersättare till det regionala utvecklingsutskottet samt inträdesordning och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionfullmäktige 2025-04-28, § 73

Regionstyrelsen 2025-04-01, § 133

Bilaga. Val av ersättare till regionstyrelsens regionala utvecklingsutskott

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-08

RS § 251 Avsägelse och fyllnadsval

Regionstyrelsens beslut

De ledamöter som har avsagt sig sina uppdrag entledigas och nya ledamöter utses enligt nedan.

- Som ny ledamot i Programrådet efter Mariette Nicander (M) föreslås Malin Vinblad (M). 2025-04-28, RS 2025/1163.
- Som ny ersättare i Programrådet efter Andreas Unger (M) föreslås Mariette Nicander (M). 2025-04-28, RS 2025/1166.

Att inträda enligt gällande turordning.

Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på förslagen och finner att de bifalls.

RS § 252 Anmälan av delegationsbeslut

Regionstyrelsens beslut

Följande beslut, som fattats med stöd av delegation, läggs till handlingarna:

- Delegationsbeslut, bisysslor regionstyrelseförvaltningen, 2025-02-11, 2025/35 # 1-8.
 - Delegationsbeslut, anställningar regionstyrelseförvaltningen 2025-03-26 – 2025-04-28.
 - Delegationsbeslut, Värdskap för NWAS Ambassadors visit, regiondirektör, 2025-03-25.
 - Delegationsbeslut, stödbrev- ansökan till Impact Innovaton: Geografiska omställningslabb, regiondirektör och regionstyrelsens ordförande, 2025-04-22.
-

RS § 253

Information. Vissa inkomna handlingar

Sammanfattning

Information om följande inkomna handlingar tas emot:

- Granskning av bokslut och årsredovisning 2024. KPMG AB.
2025-04-10.

RS § 254 Individrapportering av ej verkställda beslut 2024

Ärendenummer: RS 2025/1161

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Socialnämndens rapportering tas emot.

Sammanfattning

Socialnämnden överlämnar rapport om gynnande beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) och 9 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som inte har verkställts (gynnande ej verkställda beslut) den 31 december, 2024 till regionfullmäktige och regionens revisorer.

Socialnämnden har enligt 16 kap 6 f § socialtjänstlagen (SoL), 28 f § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 12 kap 3 § kommunallagen (KL) skyldighet att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), regionens revisorer samt regionfullmäktige rapportera in gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdatum. Skyldigheten omfattar även att rapportera in avbrott i verkställigheten, om beslutet inte har kunnat verkställas på nytt inom tre månader från dagen för avbrottet.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att socialnämndens rapport kan tas emot.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på förslaget och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-01-22

Socialnämnden 2025-04-15, § 104

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-05-07

Skickas till

Socialnämnden

Regionens revisorer

RS § 255

Övrig fråga. Nämndinitiativ från Centerpartiet

Ärendenummer: RS 2025/1144

Paragraf föregående instans: AU § 139

Regionstyrelsens beslut

- Nämndinitiativet bifalls på så sätt att regiondirektören får i uppdrag att ta fram förslag till en hemställan till Regeringen om att den minskade kostnaden för staten som nya avtalet innebär bör användas för att möjliggöra billigare resor och transporter.

Sammanfattning

Eva Ahlin (C) lämnar in ett nämndinitiativ gällande *Färjan är Gotlands landsväg – men med alldeles för höga priser*. I nämndinitiativet framställs följande yrkande:

- Att regionstyrelsen uppdrar till regiondirektören att ta fram förslag till en hemställan till Regeringen om att den minskade kostnaden för staten som nya avtalet innebär bör användas för att möjliggöra billigare resor och transporter.

I nämndinitiativet beskrivs följande bakgrund:

För oss som bor på Gotland finns bara två sätt att ta oss till och från ön – med flyg eller färja. Tåg, buss eller bil fungerar inte här. För den som vill resa med familj eller ta med bilen är det färjan som gäller, och det är staten som upphandlar trafiken.

Men priserna har rusat – mycket mer än för andra transporter i Sverige. Det slår hårt mot gotlänningarna. Företagen får svårare att konkurrera när fraktkostnaderna ökar. Familjer tvekar inför att resa, besöksnäringen drabbas, och många funderar på att flytta från ön.

Samtidigt behöver Gotland fler invånare i arbetsför ålder – för att klara jobben inom både välfärd och näringsliv. Redan idag är vår försörjningskvot mycket högre än riksnittet.

Staten måste ta ansvar. Flyget behöver mer konkurrens för att bli tillgängligare, och färjebiljetterna måste bli billigare. För att Gotland ska vara attraktivt att bo och verka på krävs rimliga priser för både gods och passagerare.

Gotland har gemensamt satt ner foten: Vi behöver täta, säkra färjor, flyg som funkar över dagen, transporter som är hållbara – och priser som folk faktiskt har råd med.

Nu har Trafikverket gjort en ny upphandling för färjan från 2027. Kostnaden för staten minskar rejält – från 498 till 280 miljoner per år. Men det finns inget

som visar att det blir billigare för oss resenärer. De pengarna borde staten använda till lägre biljettpriser!

Gotland är en del av Sverige. Då ska vi också ha samma möjligheter till jobb, besök, tillväxt och utveckling som alla andra.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på nämndinitiativets förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Nämndinitiativ från Centerpartiet 2025-05-14

RS § 256 Regiondirektörens information

Ärendenummer: RS 2024/1340

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Hansedagarna 5-8 juni 2025.
- Almedalsveckan 2025.
- Region Gotland vinner stora kommunikationspriset.
- Ny sjukhuschef.
- Miljö- och byggnämndens beslut i korthet.
- Socialförvaltningen anmäler tre ärenden enligt Lex Sarah.
- Tekniska nämndens beslut i korthet.